

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI.

Rugpiūtis — August 4, 1971 Nr. 58

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CLEVELANDE SUDEGĖ LIETUVIŲ SALĖ

DIDELIS GAISRAS

DIRVOS KAIMYNYSTĖJE

Pirmadienį, rugpiūčio 2 d., apie 7 v.v., ruošiant spausdinimui ši Dirvos numerį, užsidegė gretimai esantis Lietuvių Salės pastatas ir jame esantis Lietuvių Piliėčių Klubas.

Gaisras prasidėjo nuo kito kaimynystėje esančio pastato sandėliuko, kuriame matyt buvo sukrautos greit degančios medžiagos, nes ugnis per keletą minučių išsiplėtė ir persimetė į Lietuvių Salės pastatą.

Į gaisrą labai greit atvyko Lietuvių Klubo iššaukti iš gretimų stočių viso apie 60 ugniagesių ir jiems pavyko gaisrą lokalizuoti, neduodant ugniui persimesti į gretimai esantį Dirvos namą. Laimė, kad oras pasitaikė nevėjuotas ir Dirvos namas buvo apsaugotas nuo pavojaus, bet tuo metu pradėtą laikraščio spausdinimą reikėjo sustabdyti ir būti pasiruošusiems, jei reikės gelbėti inventorių. Dėl šios priežasties ir šis Dirvos numeris išeina diena vėliau, o sekantis numeris pasirodys tik rugpiūčio 11 d.

Amerikos Lietuvių Piliėčių Klubas ir Lithuanian Village bendrovės pirmininkas Juozas Stempužis, kuris su kitais direktoriais ir valdybos nariais tuoj atvyko į gaisrą, rūpinosi, kad ir po gaisro būtų palikta prie pastato policijos apsauga. Jis sako, kad gaisras pridarė didelių nuostolių. Namas esąs 60,000 dolerių vertės ir jį nebūsią galima atremontuoti.

Ši pastatą lietuvių organizacijos įsigijo 1902 metais ir čia per eilę metų vyko gausūs lietuvių susirinkimai, ypačiai tuo metu, kai Lietuva tapo nepriklausoma. Čia buvo telkiama Lietuvai pagalba, rengiami koncertai, vaidinimai suvažiavimai.

-- Nors gaisras sunaikino daug lietuvių turto, -- sako J. Stempužis, -- bet atsiminimuose pasilieka turtinga Clevelando lietuvių salės istorija ir vyresnės lietuvių emigracijos darbai.

Kaip žinia, Clevelando lietuviai ruošėsi naujų lietuvių namų statybai geresnėje vietoje. Plačiau apie tai rašo K. S. Karpus 7 psl., tad dabar, netekus lietuviškos pastogės, Clevelando lietuviai kviečiami intensyviau stoti į naujųjų namų statybos talką.

-- Atėjo metas skubiai veikti, -- sako J. Stempužis, -- ir nedelsiant pasistatyti naują salę ir klubą. Direkcija

Lietuviai dalyvavę pavergtųjų tautų minėjime Chicagoje liepos 18 žygiuoja su plakatais.

M. Nagio nuotraukos

taip pat primena, kad ši sekmadienį, rugpiūčio 8 d. šv. Juozapo sodyboje, White Rd., Willoughby hills vistiek įvyks metinė klubo gegužinė ir visi lietuviai kviečiami ypatingai gausiai gegužinėje dalyvauti. Ten bus painformuota apie gaisro nuostolius ir tolimesnius planus. Gegužinės pradžia 12 val.

Tuo metu, kai gaisras prasidėjo, Dirvos pastate, V. Kizlaičiui išvykus atostogų, prie fotografijos negatyvų paruošimo dirbo talkininkai sutikęs Jonas Palukaitis. Štai jo suglausti išpūdžiai apie prasidėjusį gaisrą:

"Dirvos puslapių negatyvai jau buvo suvesti į formas, ir pradėjau plokščių įdeginimo procesą. Buvo kelios minutės prieš septintą, už pusvalandžio turėjo atvažiuoti vyrai laikraščio atspausinti -- laiko užtekstina, bet skubėjau dėl kitų priežasčių, nesidairydami į šalį. Betridsiant pro langą lyg ir šmėkstelėjo šešėlis. Atsisukau: per kiemą skubėjo pora vyrų.

-- Ko jie čia slankioja? -- dingtelėjo mintis, bet likau prie aparato. Už minutės ar kitos kiemu vėl prabėgo pora vyrų. Priėjau prie lango: kaimyno verandoje jau stovėjo būrelis žmonių, žvelgiančių kažkur virš Dirvos namų stogo. Ir gatvėje jau telkėsi minia.

Baigiau prideginti ant rą formą, išryškinau, pro langą pamatęs jau policijos ir gaisrininkų mašinas, nusprendžiau žvilgtelėti, kas dedas lauke. Pravėręs fronto duris, pajutau stiprų degusių kvapą. Paėjęs porą žingsnių, pamaciau pro Lietuvių Salės palėpes besiskverbiančius juodus dūmus.

-- Dink iš čia, -- šuktelėjo netoliese stovįs policininkas.

-- Židrek, valdininke, -- atkirtau, -- aš dirbu šiame name ir noriu žinoti, ar negresia pavojus ir jam.

-- Tai nuspręs gaisrininkų viršininkas, -- jau kiek švelnesniu tonu atsakė jis. -- Bet jėlaukia didelio gaisro.

(Nukelta į 2 psl.)

ARABAI IR MES

PARALELĖ TARP ARABŲ IR LIETUVOS POLITIKOS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Paskutiniai įvykiai arabų pasaulyje vykusiai įkvėpė olandų karikatūristą Behrendt. Arabai šoka ratelį vienas kitam į nugarą ir mėg peilius ar šautuvus. Ir tas šokis vadinasi 'pirmyn prieš Izraelį'. Atsiminus paskutinius įvykius Jordane, Sudane ir Moroke, kitaip visą būklę sunku ir įsivaizduoti. Anot Newsweek, Valstybės Sekretoriaus padėjėjas Joseph Sisco, besirengias naujai kelionei į Izraelį, kad jį palenkus prie Suez kanalo atidarymo, turėjo rimtai suabejoti savo kelionės prasingumu. Paskutiniai įvykiai pakartotinai parodė plyšius arabų fronte, o kartu ir sutvirtino Izraelio pažiūrą, kad jam reikalingos ne sutartys, bet lengvai apginamos sienos.

'Arabų šokiai' patiekė galvosūki ne tik Valstybės Departamentui, bet ir sovietams. Mat, tie remia ne tik visus arabų valstybių diktatoriškus režimus, bet ir pagrindžio komunistus. Sakoma, kad komunistas neturi didelių šansų arabų pasaulyje dėl jų prisirišimo prie Mahometo religijos. Iš kitos pusės kylantis švietimas ir augantis masių skurdas tose arabų valstybėse, kurios neturi naftos šaltinių, daro jas

jautrias komunistų propagandai. Rezultate, arabų valdovai persekioja savo komunistus, tačiau kartu prašo sovietų paramos ir ją... gauna.

Tai gali atrodyti labai komplikuota vakariečiams, bet daugiau suprantama mums. Ir mes sodinom komunistus į klėjimus, tačiau užsienio politikoje ieškjome atramos Sovietų Sąjungoje. Argumentai už tai ypač buvo keliama vykstant deryboms dėl Klaipėdos perdavimo ir bandant išlyginti Lietuvos Lenkijos santykius Hymanso projektu. 1924 m. vasario 16 d., kalbėdamas Nepriklausomybės Šventės proga Šiauliuose prof. Krėvė-Mickevičius, tuo laiku buvęs Šaulių Sąjungos pirmininku, taip samprotavo:

"Lietuva todėl tokioje sunkioje padėtyje (nėra Vilniaus, dėl Klaipėdos ginčai) atsidadė, kad turi daug "draugų" -- Franciją, Italiją, Latviją, Tautų Sąjungą, kurių sąžinīgumu, teisingumu patikėta daugiau negu savo jėgomis. Tai viena. Antara: iš pat pirmųjų valstybės susikūrimo dienų bloga mūsų diplomatų politika, visą viltį dedanti konferencijoms, Tautų Sąjungai ir nesirūpini-

mas vidaus pajėgų didinimu. Tautų Sąjunga mums tik kenkia, reikia ją atsikratyti".

"Reikalinga kitokia, kiton pusėn nykreipta mūsų užsienio politika. Mums reikia dėtis su Rusija ir Vokietija (mano pabraukta), kurios suinteresuotos Lietuvos nepriklausomybės palaikymu. Vokietija supranta, kad Klaipėda jai niekai, o mums viskas. Rusija turi turėti artimiausią kelią į Europą, o jis eina per Lietuvą -- tai čia Vilniaus atvadavimo kelias. Baisu gal krikščionims katalikams dėtis su liuteriais vokiečiais ir bedieviais bolševikais, už tat geriau su katalikais lenkais, bet visa tauta prieš tą".

Vėlesnė praktika parodė, kad sustiprėjusi Vokietija atsiėmė Klaipėdą, kuri turėjo jai būti 'niekai', o Rusija užsitikrino sau kelią į Europą iki Kybartų. Tačiau 1924 metais ir net ilgą laiką vėliau daug kam atrodė, kad mes galime gauti daugiau iš Vokietijos ir Rusijos negu joms duoti.

Viskas tai, žinoma, priklauso istorijai, tačiau kartu leidžia lengviau suprasti įvykius arabų pasaulyje. Komunistai kariami, tačiau su sidėjusių aplinkybių dė-

NAUJA OKUPUOTOS LIETUVOS VYRIAUSYBĖ

Tariamasis okupuotos Lietuvos parlamentas -- Aukščiausioji Taryba š. m. liepos mėn. 15 d. posėdyje "išsirinko" prezidentą (iš viso 15 asmenų) ir "sudarė" Ministrų Tarybą.

Šiais metais "sudarytoji", tiksliau -- partijos padalinio Lietuvoje paskirtoji "Ministrų Taryba" mažai kuo skiriasi nuo prieš ketverius metus, t.y. 1967 m., "sudarytosios".

Tarybos pirmininku toliau lieka, pakeitęs Motiejų Šumauską -- Juozas Maniušis. Pirmasis Tarybos pirmininko pavaduotojas -- Ks. Kairys, kiti pavaduotojai -- L. Diržinskaitė-Piliušenko (ji ir toliau eina nesamas "Lietuvos užsienio reikalų ministro" pareigas...) A. Drobnys (paliktas vadovauti Tarybos Valst. plano komisiškai), Pavelas Kulvietis ir penktasis pavaduotojas -- Vyt. Vazalinskas.

Seka dar 25 "ministrai". Štai paskirtieji: Aukštojo ir specialiojo vidur. mokslo H. Zabulis, baldų ir medžio apdirbimo pramonės -- P. Kurys, finansų -- R. Sikorskis, kaimo statybos -- A. Bagdonas, kultūros -- L. Šepetys, lengvosios pramonės -- A. Adomaitis, maisto pramonės -- S. Dulskas, melioracijos ir vandens ūkio -- J. Velička, mėsos ir pieno pramonės -- M. Buklys, miškų ūkio ir miško pramonės -- A. Matulionis, paruošų -- L. Kareckas, prekybos -- A. Mikutis, ryšių -- K. Onaitis, statybinių medžiagų pramonės -- S. Jasiūnas, statybos -- R. Sakalauskas, sveikatos apsaugos -- V. A. Kleiza, švietimo -- M. Gedvilas, teisingumo -- A. Randa-kevičius, vidaus reikalų -- J. Mikalauskas, žemės ūkio -- M. Grigaliūnas, automobilių transporto ir plentų -- V. Martinaitis, buitinio gyventojų aptarnavimo -- K. Plechavičius, komunalinio ūkio -- J. Šėrys, socialinio aprūpinimo -- Tatjana Jančaitytė ir vie-

(Nukelta į 2 psl.)

Pirmyn prieš Izraelį!...

ka, tų kraštų valdovai užsienio politikos srityje žiūri į Maskvą kaip į naują Meką. Sudanas, išpiovęs visus komunistus ir toliau priklauso nuo sovietų karinės ir ūkinės pagalbos, kuria laikosi ir Egiptas ir iš dalies Sirija bei Irakas. Sovietams tokia situacija nėra visai maloni, bet Sovietų ambasadų priėmimuose, apie nužudytus ar kalinamus komunistus tiek pat mažai kalbama, kaip ir Sovietų pasiuntinybės baliuose Kaune.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

DAINA SKAMBA IR ČIA

Vienas iš stipriausių ir, pirmiausiai į paskirus stiprius vienetus susibūrusių Australijoje, yra mūsų dainos mėgėjų, žengiant į mūsų gyvenimo antrąjį dvidešimtmetį čia, daina dar net nebando išeiti ar susilpnėti mūsų kasdieniniame gyvenime. Pradėję kurtis jau pačiuose pirmuose pereinamuose Australijos lageriuose, lietuviai dainininkai nepavargo ir šiandien mes čia didesnius ar mažesnius chorų turime, kone visuose ne tik didžiuose miestuose, kur yra susipietę daugiau lietuvių, bet ir mažesniuose, kur tautiečių tegyvena vos keli šimtai ir jie yra plačiai išsisklaidę.

Pagrindiniai Australijos lietuvių chorai, nuolatini dalyvaujantys mūsų rengiamose dainų šventėse yra: Adelaidės "Lituanis" -- vienas iš didžiausių mūsų dainos vienetų, turintis apie 60 dainininkų. Ilgus metus šiam chorui vadovavęs, žinomas mūsų dirigentas V. Šimkus, persikėlęs gyventi į naują vietą, prieš porą metų choro vadovavimą perdavė G. Vasiliauskienei, vienai iš mūsų iškilniausių solisčių. Choras stiprus, gerai susidainavęs ir yra mūsų reprezentacinis vienetas Adelaidėje, per daugelį metų žavėjęs ne tik savuosius, bet ir svetimuosius gražiąja mūsų daina.

Šostinės Caberros "Aušros" choras, diriguojamas P. Dariaus, yra vienas iš mūsų jaunesniųjų vienetų. Turintis apie 30 dainininkų kas sositinės mažoje lietuvių kolonijoje yra labai reikšminga, šis choras pasižymi savo gyvumu ir yra mėgiamas, ypatingai jaunesniosios kartos klausytojų.

Geelongo, taip pat mažosios mūsų kolonijos choras, vadovaujamas J. Juškos, turi apie 25 dainininkus, dažnai pasirodo ne tik savo, bet ir kituose rengimuose.

Melbourne yra du chorai, tai "Dainos Sambūris", vadovaujamas dirigento A. Čelno, ir parapijos choras, vadovaujamas P. Morikno. "Dainos Sambūris", kuriame ilgus metus administracinį darbą dirbo žinomas mūsų veikėjas, buvęs iškilusis Lietuvos sportininkas Leonas Baltrūnas, yra tur būt pats geriausias lietuvių choras Australijoje, nes čia, bent anksčiau, didelę dalį sudarė buvę Vokietijoje Čiurlionio Ansamblio dainininkai. Choro pajėgumas ir dinamika dirigento A. Čelno dainų interpretacija, šį mūsų dainos vienetą daugeliu atvejų išskiria iš kitų Australijos chorų.

Mažosios Newcastle lietuvių kolonijos choras, vadovaujamas St. Žuko ir turintis apie 25 dainorius, yra graži lietuvių reprezentacija šiame mieste, kur jie daug kartų dainavo viešuose australų ir užsieniečių pasirodymuose ir dideliu savo gerbėjų turi patį Newcastle miesto burmistrą.

Sydneyje mieste taip pat yra du dainos vienetai. Jau eilę metų veikiantis "Dainos" choras, kuriam ilgus metus iki mirties vadovavo K. Kavaliauskas ir dabar -- Bronius Kiveris, Choras yra gausus, turintis apie 60 dainininkų, be savo nuolatinių pasirodymų lietuvių tarpe, jie dažnai reprezentuodavo savą dainą ir gausiuose sveitintaučių rengimuose Sydneyje, lygiai taip šis choras jau daugelį metų gieda sekmadieniais bažnyčioje.

Antrasis Sydneyje -- "Meno Ansamblis" yra palyginti dar jaunas, tačiau vadovaujamas ekspresyvosios dainos dirigentės M. Umbražiūnienės, nors savo eilėse ir returdamas apie 40 dainorių, jis yra savo gyva ir energinga dvasia prašokęs daugelį kitų senesnių ir gausingesnių chorų.

Paskutinių laikų Sydneyje, kas yra labai sveikintina, abu dainos vienetai kartu reprezentuoja lietuvių didesniuose australų ar sveitintaučių pasirodymuose, kas yra tikrai įspūdinga ir didinga.

Be šių pagrindinių chorų dar turime savo dainos vienetą Brisbanėje, vadovaujamą P. Stankino ir eilę mažesnių dainos sambūrių, oktetų, paskirų grupių, kurie vienokiu ar kitokiu būdu iškelia mūsų gražiąją lietuvišką dainą ir tuo pačiu, džiuginami ne tik mus pačius, supažindina su mūsų dainos grožiu ir kitus nelietuvius.

Ir tikrai, kol dar mūsų gražioji daina skambės Australijos lietuvių tarpe, tol ir lietuviškoji dvasia, lietuviškos tradicijos ir mūsų meilė gimtajam savo kraštui ilgai, ilgai nebus išdeginata karštosios Australijos saulės.

• Adelaidės lietuviai turi savo šv. Kazimiero koplyčią, kuri randasi Adelaidės lietuvių šventovėje. Paskutinių laikų yra sumanytas šios koplyčios languose įamžinti Lietuvos bažnytinę provinciją. Pirmieji tai padarė panevėžiečiai, vyskupo K. Paltaroko atminimui, viename lange įamžinę, pagal dailininkės J. Pocienės kompoziciją, Panevėžio katedros bokštą, vyskupijos insignijas, Panevėžio miesto herbą -- medinį plūgą ir priekyje stovintį iš Panevėžio katedros didžiojo altoriaus Kristų Karalių. Šio projekto iniciatorių buvo p. Račūnas, Vitražą pašventino kun. A. Spurgis MIC.

• Norint sukoordinuoti nešenių mūsų darbą Australijoje, Melbourne įvyko pabaltiečių bendruomenių pirmininkų susirinkimas, kuriame dalyvavo: lietuvių -- V. Neverauskas, latvių -- V. Eglite, estų -- P. Perendi, lietuvių Krašto Valdybos patarėjas J. Lapšys, Melbourne Apyl. pirm. G. Žemkalnis ir V. Baltutis. Be kitų, pabaltiečių liečiančių, klausimų buvo nuspręsta: palaikyti draugiškus ir artimus santykius su kitomis pavergtomis tautomis, dėti pastangas įsijungti į Australijos Meno Tarybą (Council of Arts) ir bandyti iš ten gauti finansinę paramą visų tautybių meno dienoms. Visų trijų tautybių vardu bendrai veikti visuose politiniuose pasireikimuose, liečiančiuose Pabaltijo kraštus, įvykų pasitarimai praėjo labai draugiškoje ir darbingerio nuotaikoje pasikeičiant naujomis idėjomis, kurios ateityje bus stengiamasi įgyvendinti.

• Melbourne Apylinkės V-ba, kartu su Lietuvių Klubu Taryba, atidarė skaityklą Lietuvių Namuose, kuri bus atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais. Lietuvių Namuose savaitgaliais galima gauti karštus pietus, kuriuos parūpina Socialinė Moterų draugija, kai tautiečiai naujoje skaitykloje, beskaitydami lietuvišką literatūrą ir spaudą, galės gauti ir kavą su pyragaičiais, kas ypatingai šaltais žiemos mėnesiais bus labai pravartu. Jokio mokesčio skaitykloje nebus imama.

• Brisbaniečiai lietuviai, nors per daug mūsų lietuviškame bendrame gyvenime ir nesirodymai, pačiame savo mieste dar nėra užmigo. Turėdami savo aktyvų ir gyvą kapielioną dr. P. Bačinską, jie kartu su kitais tikinčiais susavo vėliava ir tautiniais drabužiais dalyvavo kaip paskira grupė Brisbanės miesto gana svarbioje ne tik katalikams, bet visam miestui Dievo Kūno procesijoje. Taip pat lietuvių atstovai V. Kuliešius, A. Kocius ir kun. dr. P. Bačinskas dalyvavo surengtoje prieš buvusį Vietnamo moratoriumą diskusijose, kur be padarytų pranešimų iš Wing Commander Oliver ir P. Vietnamo ambasados sekretoriaus, buvo plačiai diskutuojama esma padėtis Vietname ir moratoriumų pasekmės.

Brisbanės lietuviškasis jaunimas ir yra plačiai susidomėjęs būsimuoju II-ju P. Jaunimo Kongresu ir jaudabai šį negausių mūsų koloniją daro savo pirmuosius žingsnius pasiuntimui ir brisbaniečių lietuvių jaunųjų į šį jaunimo festivalį.

Ivykusiame metiniame Apylinkės susirinkime, buvo išrinkta sekanči Brisbanės Apylinkės V-ba: P. Zabukas, V. Zabukaitė, V. Lorenas, J. Bernotas ir V. Mališauskienė.

• Australijoje, šostinės Canberros Apylinkės V-ba išleido naują knygą "Putino laiškai Australijon". Tai yra mūsų žinomojo rašytojo ir poeto Vinco Mykolaičio-Putino laiškai, rašyti savo seseriai Marijai Magdalenai Slavėnienei ir jos vyrui Juozui Slavėnui. Australiją paskutiniųjų 10-ties metų laikotarpyje. Nors tai yra daugiau šeimyniniai laiškai, tačiau juose pareikštos mintys yra labai reikšmingos ir įdomios. Čia atsiskleidžia Putino šiltoji charakterio pusė. Laiškus redagavo poetas Jurgis Janavičius.

Nauja vyriausybė...

(Atkelta iš 1 psl.)

tinės pramonės -- E. Ozarskis.

Šalia ministrų, Tarybos nariais yra ir eilės Komitetų pirmininkai: šalia Valst. plano komisijos -- A. Drobnys dar -- Liaudies kontrolės komiteto -- A. Barauskas, valst. darbo resursų naujojo -- B. Gaigalas, Valst. kainų -- M. Gruodis, Valst. kinematografijos komiteto -- Vyt. Baniulis, Valst. profesinio techninio mokymo -- A. Dziska, Valst. spaudos komiteto -- F. Biliauskas, Valst. statybos reikalų komiteto -- A. Aksomitas, Valst. televizijos ir radijo komiteto -- J. Janutis, Valst. saugumo komiteto -- J. Pekkevičius, be to, dar trys viršininkai: vad. Respublikinio susivienijimo "Lietuvos žemės ūkio technika" pirm. A. Zorskas, Centrinės statistikos valdybos prie Lietuvos "Tarybos" viršininkas B. Dubasovas ir Vyriausios materialinio techninio tiekimo valdybos viršininkas, taip pat rusas -- J. Kiriščenka (nuo š. m. vasario mėn. pakeitęs lietuvių V. Mickevičių).

Palyginus su 1967 m. okupanto "sudarytąja" Taryba, stebime mažą pakeitimų. Dabar -- 26 "ministerijos", 1967 m. nebuvo dviejų: paruošų ir teisingumo (abi -- respublikinės - sąjunginės). Iš 26 "ministerijų" vos penkis respublikinės automobilių transporto ir plentų, buitinio gyventojų aptarnavimo, komunalinio ūkio, socialinio ap rūpinimo ir vietinės pramonės.

(ELTA)

Sudegė Lietuvių Salė

(Atkelta iš 1 psl.)

Padėtis buvo aiški: jei grius salės siena, uždegs medinį Dirvos namus atsišliejusi namuką ir tada jau baigta. Reikia šaukti redaktorių ir Vilties draugijos pirmininką.

Telefonas jau neveikė. Aiškiai nutraukta linija.

Per didžiulę minią, -- pro gaisrininkų, policijos, elektros ir telefono bendrovių mašinas, nuskubėjau į savo spaustuvę. Čia telefonas veikė.

Liepsna nuo stogo jau šauja keliasdešimt pėdų aukštį, atplysę asfalto dangos gabalai degdami skrenda ant Dirvos namo. Gerai, kad be veik nėra vėjo -- nebe išgelbėtum. Gaisras vis plinta, slenka stogu, tarp minios laksto televizijos fotografai, viduriu gatvės Zenonas Dučmanas su kažkuo kitu tempia registrę. Gaisrininkai kapliais daužo salės langus.

Liepsnos kiek atslūgsta. Pavojus Dirvai mažėja, bet salės pastatas sunaikintas: vidus išdegęs, nors sienos gal ir negrius. Dirvos kiemas pilnas apdegusių stogo gabalų.

Pamatau minioje slūbčiojantį Dučmaną.

ŠIENAPIŪTĖS ŽENKLE

Laisvojo pasaulio ūkiui atrodo nuostabiai keistas ūkininkavimas už geležinės uždangos. Paimkime, pavyzdžiui, sezoninius žemės ūkio darbus. Birželiui baigiantis prasideda šienapiūtė. O kas laisvame pasaulyje, kur ir kaip dramatiškai ir netgi traagiškai prabyla apie tai per radiją, per televiziją, per periodinę spaudą? Didžiuliai plotai nušienaujami, ūkio mašinos dirba be priekaišto, silosai užkraunami, šieno presai seka vienas kitą, šieno milteliai pilasi į sankrovas. Ir niekas nepastebi, kaip šis skubus sezoninis darbas baigiamas ir užleidžia vietą kitam.

Smulkusis, privatus ir labai našus Nepriklausomos Lietuvos žemės ūkis pažinojo šienapiūtę kaip skubų sezono darbą. Bet ūkininko išmonė ir sumanumas, darbo pažinimas ir įgūdis, kartais kaimyno talka kaimynui, sukradavo į stirtas puikų, kvepiantį šieną, kurio atsargų užtekavo visiems ateinantiems metams. Šienai gauti buvo kultivuojamos atitinkamos kultūros. Nepriklausomos Lietuvos šieno ūkis ėjo modernios pažangos keliu.

Kitai yra priverstinai suvaryti į kolūkių "darbuotojų" ūkyje. Faktiniai, didžiuliai žolių kultūrų plotai yra "niekieno žemė". Baudžiavinis darbas turi tikti dvi priemonės priversti kolūkių darbininką dirbti. Tai akordinis atlyginimas už darbą, kas senai panaikinta laisvame

-- Koją išsisukau, vilkdamas registrę. Svarbiausius dokumentus išgelbėjau, daugiau -- nebuvo laiko.

Gaisras prasidėjo greitame kieme -- garaže, kur užsidariusioji kėglių salė laikė savo turtą. Tarp garažo ir salės stovįs stulpas nuplieskė kaip degtukas. Tada -- jei Lelys nebūtų į klubą išokęs ir šuktelėjęs "degam" -- gal nebūtų spėjė...

Jau stoviniuojam ir aptarinėjam įvyki visus būrys: ir Vytautas Gedgaudas ir Henrikas Macijauskas ir salės direktorių būrys. Keli pasilipam ant tvoros ir stebim vietą, iš kur prasidėjo -- tebedega dar ir ten. Salės tik griaučiai -- sunaikinta, ir visų nuostolių draudimai nepadengs. Juozas Stempuzis sako:

-- Taip kažkieno ranka išdegino iš Clevelando lietuvių istorijos septynių dešimtį metų.

Nėra abejonės, kad ga ražas -- gaisro pradininkas buvo padegtas: kaimynai prieš pusvalandį matė prie jo slankiojančius du vaikėzus.

Gaisras buvo staigus, stiprus (triple four aliarm), tęsėsi iki vidurnakčio, sukludė Dirvos išleidimą. Dabar, rytą, policijos organai ieško priežasčių ir aplink stovinuoja tą valandą nuo darbo laisvų lietuvių būreliai. Lyg paukščiai prie išdraskyto lizdo...

ūkyje, ir prievartinis darbas, raginamas "garbės" lentomis bei "pirmūno" titulais.

Šienapiūtė nelaukia, žolės perauga ir medėja. Todėl šienapiūtės aliarmai užpildo sovietinę spaudą. "Vals-tiečių Laikraštis" liepos 3 d. laidoje, net pirmo puslapio stambiais antgalvais garsina šienapiūtės "frontą".

"Šienauti neskubama", verkšlena laikraštis. Paežerio agronomas Maslenikovas tvirtina, kad šienapiūtėi atėjus, vietos kolūkiai pritrūko "technikos". Nebuvo automatinų šakių, pneumatinių transporterių, ventiliatorių. Milžiniškų plotų užveistos pievos pri-taikytos techniskam "apdirbimui". Technikos ne-tekus, žolės nusmerktos medėti, nes tokių plotų neįmanoma nušienauti tuo paprastu dalgeliu, kuris taip plačiai apdainuotas lietuviškose dainose. Dalgis buvo lietuviškos šienapiūtės šeimnininkas, nes laisvo lietuviško ūkio dydis buvo su-derintas su šienavimo pajėgumu. Milžiniški pievų plotai reikalingi labai pranašios technikos. Tokiai sugedus, derlius žūna.

Bet ar milžiniškieji plotai rodo ir žolės kultūrų prašmatnumą? "Labai nemalonu buvo stebėti kontoros aplinką, ga mybinius centrus", rašo tame pat laikraščio numerioje Kaltinėtų bandymo stoties direktorius O. Visockis, "visur bujoja piktžolės. Per usnis nematyti prie kontoros stovinčio reklaminių stulpo".

"Blogai su šienapiūte Obelono tarybiniame ūkyje. Čia iš 458 ha nuplauta tik 230", kitur skamba desperatiška žinutė.

"Antai Paežerio kolūkyje iš 311 ha iki birželio 28 d. buvo nušienauta tik 170. 50 ha sudėti į žaiginius ir kupetas. Kitas plotas nepiautas. Šlaituose esančios daugiametės žolės daug kur nuo sausros pradėjo džiūti ir medėti", skamba kitas nusiskundimas.

Daug kur einama regeso keliu. "Dainavos" kolūkyje (Raseinių rajone) "Dobilų derlius šiemet daug mažesnis už antramečių dobilų derlių. Bėda tik ta, kad šienapiūtė mums labai trukdė ir trukdo elektros tinklų darbuotojai. Kurmatyta, kad po pusdienį ir daugiau kartais nebūna elektros srovės. Sustoja

ventiliatoriai, nebedirba transporteriai. Žmonės gaišta", teisinasi "Dainavos" kolūkio pirmininkas.

Šienapiūtės "fronte" to dėl neišvengiami drastiški prievartavimai talkininkauti kolūkiams. "Darbo užtenka visiems", skelbia "Vals-tiečių Laikraštis" džiaugdamasis, kad studentus, moksleivius, miesto tarnautojus tiesiog mobilizuoja talkinti šienapiūtėi.

Komiškos atrodo šio "fronto" naujienos: "Ankųščių vyno" gamyklos darbuotojai nušienavo "Kibirkšties" kolūkio pievas; vyrai iš veltinių fabriko nušienavo "Černiachovskio" kolūkio lankas.

Panevėžio gazifikacijos valdybos darbuotojai įnyko šienauti "Artojo" kolūkyje ir "Ažuolo" kolūkyje (Panevėžio rajonas) dirba "rajkoopsąjungos" darbuotojai.

Kėdinių rajone suorganizuotas "rajoninis talkininkų štabas". Šis štabas surenka žinias, kurio kolūkio šienapiūtės reikalai pasiekia kritišką stovį ir parūpina "darbo rankas" iš ... miesto istaigų.

Štai ir Kėdinių pramonės darbininkai įsipareigojo išdirbti ūkiuose 10 dienų. Nereikia užmiršti, kad tie darbininkai turės nudirbti ir fabrike savo "išdirbio" normas.

Atrodo, kad šie santraukiniai daviniai, paimti tik iš vieno "Vals-tiečių Laikraščio" liepos 3 dienos numerio, gerai atestuoja baudžiavinio darbo sistemą. Ta sistema paremta teorija, kuri eina atskira nuo gyvenamųjų sąlygų realybės. Ta sistema sutriuškino privataus žemės darbuotojo tipą, sukūrė ne pagal technikos sąlygas aptvarkomus pievų plotus. Dėl to šieno ūkis merdi, skursta, pasidarė nenašus.

Šienapiūtė pasidarė problema, kuriai spręsti reikalinga tūkstančius mobilizuoti, atitraukti juos nuo jų įprasto darbo ir mesti į pievas ir lankas. Reikia dar žinoti, kad "talkininkai" nėra įpratę dirbti žemės ūkio darbus, nei įiepazįta bet kokią žemės ūkio mašinizaciją.

Esant tokiai nesveikai ūkininkavimo sistemai, nestebina ir žinia iš Skuodo rajono: "dirbama ir poilsio dienomis. Žemdirbiams talkininkauja miesto darbininkai ir tarnautojai". (st)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

OKUPUOTOS LIETUVOS RAŠYTOJŲ TARPE

Šių metų pavasarį įvyko "LTSR rašytojų" susirinkimas, skirtas apsvaistinti jaunųjų rašytojų kūrybos problemoms. Rašytojų sąjunga turi atskirą komisiją, kurios uždavinys sekti jaunųjų rašytojų darbus. Tos komisijos pirmininkas yra poetas A. Maldonis, kurio partiškumu ir "pilietišku" neabejoja kompartija.

Šiame susirinkime dalyvavo didžiulė dauguma pripažintieji sovietiniam parnase rašytojai. Iš spaudoje tilpusių pranešimų matyti, kad jaunųjų nedaug buvo susirinkime ir dar mažiau progų gavo jie pasisakyti. Tačiau iš senųjų buvo suorganizuota ištisa sunkioji artilerija, kur pirmose gretose buvo "Nemuno" žurnalo redaktorius A. Drikingas, "Pergalės" žurnalo redaktorius A. Baltakis, Justas Paleckis ir Rašytojų Sąjungos valdybos pirmininkas A. Bieliauskas. Iš jaunųjų buvo A. Masonis, S. Gedas, M. Karčionius. Tačiau "senių" ir jaunųjų pareiškimai, kurie pastebėti spaudoje, tilpo 10 prieš 1 proporcija.

Kodėl toks susirinkimas yra įdomus ir vertas stebėti jo procese pagautas pastabas?

Šis susirinkimas savo bendra tonacija, "kryptingumu", reikalavimais, kai kur pretenzijomis, kai kur labai švelniu sukilimu prieš diktatą, teikia supratimą apie naujų literatūrinių kadry atėjimą. Įdomu stebėti, kaip "literatūrinė tradicija", "pilietiškas" netgi partiškumas stengiasi sutramdyti jaunųjų pajėgų pastangas jaustis laisviau, kaip tik neužsiangazuoti "tarybiniam pilietišku", bet savo kūrybinį pasaulį laikyti esmine savo darbo dalimi.

Intelektualiniame tarybiname žargone "literatūrinė tradicija", "pilietiškas", "būties proceso suvokimas", "tvirtas giluminis išprusimas" ir kt. reiškia klusnumą kompartijos direktyvoms.

Susirinkimas ir vyko tam tikro patikrinimo ženklu: kiek jaunosios literatūrinės pajėgos klusnios ideologinėms direktyvoms?

Šitos ideologinės "nuodėmės" tokios jau ryškios priaugančios kartos darbuose, kad... senieji, gerai išvirtinūsieji tarybinės literatūros bunkeriuose atiden-gė kryžminę ugnį į plyhame lauke pasirodžiusius jaunuosius. Neklus-

nieji buvo vadinami "literatūrinėmis prielipomis". Buvo "iškeltas" ir pasmerktas jaunųjų "brendimo nenuoseklumas". Esą, jaunieji ieško paradokso, pasiduoda apgailėtiniams mados šiokiams, užsiima stilizavimu ir mėgėjišku perkūrimu, reiškiasi "snobizmo formomis".

Senųjų ataka prieš jaunuosius įgavo neskoningą formą. Iš savo stipraus bunkerio Alg. Baltakis tiesiai puolė S. Gedą, kviesdamas atsisaikyti "kraštutinio metaforų užšifravimo ir irracionalaus tendencijų". Aprašydama tą disputą "Tiesa" (Nr. 95) aiškiai gina Baltakį ir rašo, kad į Baltakio žodžius S. Gedas atsakė "poza ir nuo gyvenimo atitrūkusių pasisakymų".

Tai rodo, kad jauniems vis labiau užspaudžiamos burnos. Jie nebeturė triūfų. Visa tai automatiškai stumia jaunuosius į "stalčinių" leidyklas. Lietuviškas "Samizdat" suka savo gūžtas literatūriname ok. Lietuvos pogrindyje.

Pasak tą patį "Tiesą": "kai kurių jaunuolių poza savo talentą demonstruoti mestais universitetais, reikia traktuoti kaip dezertyravimą iš humanitarinės kultūros poligono". Išvertus tą sakinių griezda į lietuvių kalbą, matyti, kad jauniems lietuviams literatams nepakenčiamos partinės literatūrinės mokyklos. "Tiesa" atvirai išsitaria, kad "vienas kitas jaunasis rašytojas vardan efektyvaus, netgi mada paremto originalumo kategoriškai nutraukia ryšius su mūsų literatūrinėmis tradicijomis, nesuvokdamas, kad puola į kitą kraštutinumą -- epigonizmą, kuris tam tikrą laiką skaitytojų akyse sublizga efemeriška aureole".

Tuo tarpu -- rašytojų sąjungos uždavinys pastebėti "tikrus talentus", jiems padėti ir koreguoti juos jų kryžkelėje. Šito lemtingojo koregavimo ženkle glūdi jaunąjo literatūrinio prieaugiaus tragedija. Tai yra jaunąjo talento tramdymas partinių dogmų vardu.

Kaip atrodytų "buržuazinės" Lietuvos sąlygoje, jeigu Cvirka ir Venclova būtų smerkiama už "nepilietišumą", jų perkauklėjimas būtų priverstinai pavestas "židiniu"? Tokia padėtis atrodytų absurdu. Tačiau tokia padėtis kaip tik klesti ok. Lietuvoje.

BENDRUOMENINKŲ BEIEŠKANT...

NEPADARYKIME JAUNIMO KONGRESO TIK SKUBIAI PRABĖGANČIU PASIŽMONĖJIMU

Al. Gimantas Tėviskės Žiburiuose liepos 8 d. rašo jaunimo kongreso tema ir sielojasi, kad jo paruošiamieji darbai, jeigu ir vyksta, tai jie yra paslaptingumo uždanga apdengti: "Išsis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, galima sakyti, jau čia pat -- teliko vieneri metai, kurie artėja vis didesne sparta. Stebėtis tenka, kad dar tiek mažai ir negarsiai kalbama apie įvykių kurio tikrai negalima laikyti eiliniu. Paruošiamieji darbai labai didelio masto. Biudžetas dar didesnis, o diskusijų įvairių pasisakymų tema labai nedaug".

Gal tų diskusijų ir yra. Deja, su Al. Gimantutėnka visiškai sutikti, kad tų darbų per mažai. Blogiausia, kad tos diskusijos ir kongreso paruošiamieji darbai (kokie ten bebūtų) yra per uždari ir svarbiausias trūkumas yra tas, kad juosna tėra įtraukta tik labai mažas skaičius jaunimo.

JAUNIMO KONGRESO K-TAS JUDA -- JAUNIMO SEKCIJOS DARBO VAISIŲ NESIMATO

Jaunimo kongreso rengimo k-tas savo planus nors ir lėtu tempu, bet vykdo. Girdėti, planuoja bei komplektuoja komisijas įvairiems technikiškiems kongreso darbams įvykdyti. Tas gerai. Tačiau šalia to dar turėtų vykti plati PLB Jaunimo Sekcijos veikla. Toji jaunimo sekcija turėtų aktyviau kongre-

Tad ir tvirtinama, kad jaunųjų darbus "globėjiskų žvilgsniu aprėps" Rašytojų sąjunga! Ergo vėl reductio ab absurdo, paveskime ir mes ideologiniai brandinti Joną Meką mūsų rašytojų sąjungos valdybai, kuriai dabar vadovauja poetas Andriekus!

Kūrybinės jaunųjų nesėkmės, tvirtina šio susirinkimo vertintojai so vietinėje spaudoje, kyla iš jaunųjų dvasinio "uždaramo, ribotumo ir asmeninio egoizmo". Laisvojo pasaulio literatūroje tai vis rašytojo savaimingumo premisos. Rašytojui pavojingiausias kelias eiti pramintu taku, tapti kliše, būti visuotiniųjų tarybų variantu. Visa tai tarybinio "pilietiško" aplinkoje yra rašytojiškos dorybės!

Koreguoti jaunuosius rašytojus jų "ideologiniuose akligatvuojuose", tramdyti jų "savaimingumą" ir asmeninį egoizmą", sekant laisvojo pasaulio literatūrinės tradicijos reikią: tramdyti ir alinti literatūrą.

Tikroji literatūra, kaip rodo istorija, niekad nebuvo ir niekad nebus nežimo tarnaitė. Tai parodė rusų rašytojai -- maištininkai, tai rodo ir "stalčinių" kadrai ok. Lietuvos literatūriniam pogrindyje. (kg)

so rengimo darban įtraukti ir daugelyje didesnių lietuvių kolonijų jaunimą per savo sekcijos skyrius, ar Studentų Sąjungą. To konkretaus darbo sąryšyje su kongreso surengimu yra labai daug. Jis būtina gerai atlikti. Svarbiausia, tą paruošiamąjį darbą reikia išdalinti kaip galima didesniai būriui įvairiose lietuvių kolonijose gyvenančio jaunimo. Per konkretų darbą lengviausia jaunimą įtraukti lietuviškonveiklon. Gi kongreso pagrindinis tikslas -- išjudinti ir pritraukti jaunimą bendran lietuviškan darban. Sunku suprasti, dar mažiau pateisinti tokią Jaunimo Sekcijos neveiklą kongreso išvakarėse. (Prie šios neveiklos priežasčių sugrįšime kitą kartą).

Labai teisingai Al. G. rašo, kad "Jei bus renkamos aukos, jei planuojama kuri kita akcija lėšoms telkti (loterijos, parngimai, vienokių ar kitokių suvenyrų, ženklų, lipdžių, leidinių platinimai...) padėti da-

platinimai...) ar nebūtų pats laikas apie tai išgirsti ir darbą pradėti dabar, tuoj pat?"

Iš PRAEITIES KLAIDŲ REIKĖTŲ PASIMOKYTI

Toliau Al. G. siūlo anketos forma atsklausti visus I-mojo kongreso dalyvius apie jų lūkesčius, pageidavimus ir sugestijas. Tai padėtų išvengti buvusių klaidų. Svarbiausia, iš praeities klaidų pasimokius reikėtų bandyti duoti tokią formą ir toki turinį didžiajam jaunųjų sąskrydžiui, kad jis neliktų tik skubiai prabėgsiu pasižmonėjimu nors ir mielam susitelkime!

Straipsnio pabaigoje Al. G. sumini iš I-jo kongreso dalyvių girdėtus nusivylimus ir ragina tų klaidų II-me kongrese nepadaryti. Svarbiausia, surasti efektingą būdą suvažiavusiam jaunimui vienlietuviškai tarpusavyje kalbėtis. Tam tikslui atsiekti jis siūlo gerą praktišką patarimą: Tarpusavy sumaišyti angliškai, vokiškai, ispaniškai ir kitomis kalbomis kalbant jaunimą, kad pastarasis būtų "priverstas" kalbėti lietuviškai!

VENEZUELOS LIETUVIŲ JAUNIMAS LAUKIA PRAKTIŠKUMO IR KOORDINACIJOS VEIKLOJE

J. Kongreso reikalu gegužės 21 d. Dirvoje tilpo jos spec. korespondentės Jūratės S. pasikalbėjimas su Venezuelos lietuvių jaunimu.

Dr. A. Butkus

Šis straipsnis yra ypatingai vertingas ir dėl to, kad jame perteikiama ne Dirvos korespondentės asmeniškai, bet Venezuelos lietuvių jaunimo nuomonė.

"Venezueliečiai" pageidavo Kongresenetiek filosofinio ar psichologinio lietuviškumo nagrinėjimo, kiek ieškoti atsakymų į praktišką mūsų lietuviškumo įgyvendinimą. Pirmoj vietoj jie prašė kongreso rengėjus skirti laiko ne paskaitoms, o diskusinio pobūdžio nagrinėjimams lietuviško jaunimo veiklos ir jos tūkamesnių metodų ieškojimo. Venezuelos lietuvių jaunimas pageidavo, kad susidarytų aktyvus centras, kurio pareiga būtų periodiniai informuoti jaunimą įvairiuose pasaulio kraštuose. Tas centras, reikalui esant, galėtų praveisti sinchronizuotą politinę akciją visose vietovėse, kur tik esama lietuviško jaunimo.

"Vienas rimčiausių priekaištų, kurį norėtu me padaryti praėjusiam Jaunimo Kongresui, rašo Jūratė S., yra tas, kad suvažiavimui pasibaigus, ryšiai nutrūko iki sekančio kongreso. Padėtis pasikeistų, jei būtų centras, kuriame dirbtų kiekvienas kraštinis skirtas ryšininkas, su kuriuo vyktų nuolatinis susirašinėjimas, i kuri galėtume kreiptis dėl informacijos, kurio galėtume prašyti medžiagos ir tt." skundžiasi Venezuelos lietuvių jaunimas Dirvos spec. korespondentės Jūratės S. vaizdžiai surašytame reportaže.

Jų skundas tikrai pamatuotas, tik informacija ne visai tiksli. Tokio tarpusavy susižinojimo -- koordinacijos centro pageidavo ir I-jo J.K. dalyviai ir už tat nutarė įsteigti prie PLB valdybos Jaunimo Sekciją. Šios sekcijos tiesioginė pareiga yra rūpintis Venezueliečių lietuvių jaunimo skunde iškeltais reikalais. Deja, kaip jau anksčiau Dirvoje rašiau, šios sekcijos veikla po jos įsteigimo pakankamai neišsivystė. Svarbiausias trūkumas -- nesuorganizavo savo skyrių platesnio tinklo. Toji veikla, kaip minėjau, dar ir antrojo kongreso išvakarėse nėra tinkamai išvystyta. Tad nenoromis persasi mintis, kad pastaroji dar pirmojo kongreso metu nuskin-tais laurais tebegyvena. Deja, sugaištas laikas nėra gailėstingas nei jaunimui nei jų tarporganizacijai veiklai koordinuoti apsiėmusiems vadams. Gaila, bet vadovaujamoje jaunimo veikloje neužtenka tarpkontinentinių kelionių (septyniose valstybėse per penkias dienas...), kad ir kaip daliai biuletenio puslapiuose fotografijom primargintų. Šalia to dar reikia bent truputėlio, kad ir paprasto, kad ir nuobodaus, kad ir dide-

liems vadams per menkai atrodančio -- kasdieninio, tačiau sistematingo darbo tarporganizacinės veiklos koordinavime..

Jūratė S. tame Dirvos straipsnyje vaizdžiai perteikė keletą praktiškų pageidavimų. Reikia tikėti, kad J.K. rengimo k-tas į tuos pageidavimus atkreips reikiamo dėmesio. Svarbiausias mūsų prašymas ir pageidavimas būtų, rašo Jūratė S.: "Negaišinti trumpo suvažiavimo laiko srovinio pobūdžio diskusijoms ar paskaitoms. Tuo pageidavimu mes jokių būdu nenorime paneigti srovinio susiskirstymo reikalingumą: didesnė bendruomenė jis yra -- mūsų nuomone -- sveikas reiškinys, nes priverčia jaunimą lenktyniauti. Nežiūrint to, srovinis susiskirstymas yra neprikintinas mažose bendruomenėse ir tuo pačiu jis nėra visiems suvažiavusiems bendra tema. PLB jaunimo kongreso metu jo nagrinėjimas būtų ne vietoje, nepageidaujamas ir neįdomus. Kongreso dėmesys turėtų būti sutelktas į žymiai realesnius ir aktualesnius įvairių kraštų aplinkos skirtumus".

Dvylika metų išgyvenusiam mažoje lietuvių kolonijoje N. Zelandijoje, šie Venezuelos lietuvių jaunimo samprotavimai man yra labai suprantami ir logiški. Man atrodo, kad ir gyvenimo būdas bei programa kongreso stovyklose turėtų būti ne tik "tarpvalstybinė" bet ir tarporganizacinė.

KONGRESO TIKSLAS - JAUNIMO TARPORGANIZACINIO BENDRAVI-MO IŠUGDYMAS JO RUOŠOS METU

Jaunimo organizacijos nei praėjusio kongreso nutarimų įgyvendinimais, nei būsimam kongreso rengimu iki šiol per mažai tesirūpina. Savas organizacijos beugdydami ir vien jų reikalais besirūpindami jaunimo vadovai turėtų nepamiršti, kad ir pastarųjų likimas ir jų organizacijų išlikimas, bei jų sėkminga ir patraukli veikla visų pirma pareina nuo to, kiek stipri, kūrybinga ir pajėgi išliks mūsų išeivija. Bendrajai išeivijos lietuvių veiklos nuotaiškai ir jos kūrybingumui pakelti ir yra ruošiamai jaunimo kongresai. Jų pasisekimas visų pirmia pareina nuo sutelktinio visų jamė dalyvavimo. Tačiau kongrese dalyvavimas neapsirūbežiuoja vientik į įatvykimu. Tai būtų nedovanotina per brangus liuksusas. Kongreso pasisekimas -- jo duoklė lietuvių išlaikyme -- visų pirmia pareina nuo to, kiek jo planavimo - paruošiamoji stadija sugebą su-traukti išeivijos lietuvių jaunimo bendron tarporganizacinę veiklon.

Praėjusių metų rugsėjo 16 aš rašiau Dirvoje, kad kongresopasisekimui yra būtinas stiprus prieškongresinis tarporganizacinis jaunimo bendravimas, kuris tėra įmanomas tik per

(Nukelta į 4 psl.)

NEPADARYKIME JAUNIMO KONGRESO...

(Atkelta iš 3 psl.)
veiklius Lietuvos Studentų Sąjungos skyrius ir per periferines LB jaunimo sekcijas.

Prieš metus A. Rinkūnas, PLB Švietimo Tarybos Pirmininkas, Tėviskės Žiburių 31 nr. taip pat skundėsi, kad už truko beveik metai nuo PLB valdybos formalaus nutarimo rengti 2-ąjį jaunimo kongresą iki šio kongreso rengimas iš mirties taško pajudėjo.

PASTOVAUS TARPORGANIZACINIO TINKLO STOKA

Praėjo dar vieneri metai. Ta padėtis ir šiandien vos iš mirties taško pajudėjusi. Dar ir šiandien toks mažas kongresu susidomėjimas (čia kalbu apie išoriniai matomą susidomėjimą, pasireiškiantį jaunimo kongrečių jo darbų atlikimu įvairiose lietuvių kolonijose) yra ne dėl to, kad jaunimas iš tiesų per mažai domisi būsimojų kongreso reikalais. Anaipol ne. Greičiausia, to išoriniai matomo mūsų jaunimo susidomėjimo kongresine veikla nėra dėl to, kad didžioji dalis jaunimo, kaip ir prieš metus, taip lygiai ir šiandien dar neturi sąlygų antrojo kongreso paruošiamaisiais darbais produktyviai užsiimti.

Su apgailėstumu tenka pastebėti, kad jaunimo organizacijų vadovai dar ir šiandien "šnaibomis" tebežiūri į LB jaunimo sekcijos tinklo išplėtimą ir šios akcijos tinkamai neparemia. Ne pakankamai remiama ir Lietuvos Studentų Sąjungos skyrių veikla. Svarbiausias trūkumas -- nėra dar paruoštas (bent nėra dar paskelbtas ir išpopuliarintas) jaunimo sekcijos skyrių veiklos planas, kuriame būtų detalizuotas konkretus darbas bendrajai tarporganizacinei veiklai stiprinti bei konkrečius kongreso paruošiamuosius darbus atlikti.

Ar nėra "penkios prieš dvyliką" suprasti, kad tarporganizacinis jaunimo bendravimas ir bendrosios išeivijos lietuvių jaunimo veiklos stiprinimas bei jos supatrukinimas savaime nepasidaro. Tad argi neatėjo laikas jaunimo organizacijų vadovams atiduoti daugiau duoklės bendriesiems lietuvių jaunimo reikalams? Argi ne pats geriausias būdas tai atlikti drauge dirbant paruošiamuosius kongreso darbus? Tame darbe, žinoma, vadų ar jų atstovų posė-

džiavimo nepakanka. Tarporganizacinis kongreso ruošos darbas turi būti įtraukta visa lietuvių jaunimo masė visose periferijose. Nė lengvas ir nedėkintastai darbas. Tačiau jis yra būtinas ir jis yra įmanomas. Šio darbo neįvykdžius ir kongreso pasisiekimas pilnėja to žodžio prasme, nėra įmanomas.

TARPOORGANIZACINĖ VEIKLA -- SVARIAUSIAS "EKSPONATAS KONGRESINĖJE PARODOJE"

Juk kongresas, nelyginant paroda, kaip tik ir yra tų lietuviško jaunimo apjungimo pastangų demonstracija. Kaip sava paroda negali apsieiti be savų eksponatų, taip ir jaunimo kongresas negali apsieiti be tarporganizacinės jaunimo veiklos. Kaip rengiant parodą eksponatai yra pagaminami dar prieš parodos surengimą, taip lygiai ir toji tarporganizacinė veikla turi būti suorganizuota dar prieš kongreso pradžią. Kaip ruošiamoji paroda yra akstinas pagaminti -- sukurti jai eksponatus, taip lygiai kongresas yra akstinas lietuviškai jaunimo veiklai ugdyti. Kaip parodoje, taip ir kongrese, norint užtikrinti ir pilnintinio pasisiekimo reikia nenuilstamų, pastovių ir intensyvių pastangų jų suruošime.

AR BESUSPĖSIME?

Kiekviena sugaišinta savaitė ir kiekvienas prabėgęs mėnuo be konkrečių žymių jaunimo veiklos apjungime kelia nerimą ir abejones dėl kongreso pasisiekimo. Į kongresą bus sudėta daug darbo ir padarytos didelės finansinės išlaidos. Tad Al. Gimanto Tėviskės Žiburiuose paklausimas: "Ar besuspėsime?" ne tik pamatuotas bet ir tikslingas bei skubaus atsakymo reikalauja iš bendruomenės jaunimo vadų, tarporganizacinę jaunimo veiklą koordinuoti apsiėmusių.

Aš dar vis pasilieku prie savo nuomonės, prieš metus pareikštos Dirvoje: "Tad iš tiesų kyla nerimas ar bus pateiktas didelis darbas ir milžiniškos pinigų sumos išleistos svetimuose daržuose, svetimų rankų užaugintiems pamidorams savoje parodoje pasigrožėti?"

Ir pamidorai per savaitę neužauga. Tarporganizacinė jaunimo

veikla išeivijoje (jaunimo kongreso pats svariausias eksponatas) dar trapesnė už augalo žiedą. Jai išugdyti, kaip sakiau, nuolatinio darbo ir šiam darbui meilės (o ne savimeilės) daug reikia. Šios tarporganizacinės veiklos tinkamai neišvysčius Jaunimo kongresas ir prie geriausių norų liks tik greit prabėgantis pasišmonėjimas ir todėl į jį sudėtas darbas išlaidos teliks tik nepateisimamas liuksusas.

Mums rašo

BALSAS IŠ MINIOS

Dirvoje nr. 55 dr. A. Butkus savo straipsnyje "Bendruomeninkų beieškant... Ar iš tiesų bendruomenė vien 'Grazbilstės nuodėmėje' užgimė?" tarp kitko rašo: "Tiksliai nežinant Chartos autorių svajonių, sunku ir šio straipsnio autoriui kategoriškai prieštarauti, kad jo Chartos interpretacija dėl Bendruomenės idėjos nėra tiksli."

1950 m. liepos 22 d. tai yra prieš 21 metus Schweinfurto emigracinėje stovykloje įvykusiame pirmame Vokietijos Lietuvos Bendruomenės Tarybos ir Valdybos posėdyje dalyvavo tuometinis VLIKo pirmininkas ir Lietuvos Chartos autorius a.a. prelatas Mykolas Krupavičius.

1950 m. liepos 25 d. "Tremtis" straipsnyje "Ne skaldytis, bet jungtis mums reikia" tarp kitko rašo:

"VLIKo pirmininkas M. Krupavičius savo pranešime pažymėjo, jog Pasaulio Lietuvių Bendruomenė savo organizacine forma primena britų dominijas. Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi turinčios būti svetimos politinės bei partinės tendencijos. Ji turi būti grynai lietuviška organizacija, kurios pagrindinis tikslas yra lietuvių išlikimas ir kova dėl Lietuvos laisvės.

Ši organizacija -- Pasaulio Lietuvių Bendruomenė -- apjungdama visame pasaulyje išsisklaidžiusius lietuvius, galės atlikti milžiniškus darbus tik tuomet, kada ji nesimes į politines aistras, o atsidės pozityviam lietuvių išlikimo darbui, kada vietoje skaldymosi bus jungiamasi".

Tarp kita ko prel. M. Krupavičius savo kalboje pasakė, kad tremtyje ir šluota yra toks pat garbingas ginklas kaip ir kardas vaduoti laisvę tėvynei.

Prel. Mykolas Krupavičius 1950 m. liepos 22 d. Schweinfurto emigracinėje stovykloje įvykusiame pirmame Vokietijos Lietuvos Bendruomenės Tarybos ir Valdybos posėdyje savo kalboje dar kalbėjo, kad yra pareiga, kad mūsų mažieji būtų auklėjami lietuviškoje dvasioje, kad jie pradžios mokslą gautų lietuviškose mokyklose. Jei jie kalbės potėrius lietuviškai, bus paruošti lietuviškai priimti pirmąją komunią ir melsis iš lietuviškų malaknygių -- jie visuomet kalbės lietuviškai ir save laikys lietuviais. Jei PLB to nepadarys, ji bus nieko nepadariusi.

Kur ne kur, bet Amerikoje buvo tas labai lengva padaryti, nes PLB mokyklas rado pastatytas, tik reikėjo tas mokyklas pripildyti lietuvių vaikais ir tasvarbiausia PLB pareiga būtų buvusi padaryta bent šiuo kartu.

Aš paprastas eilinis minios žmogelis manau, kad pretendentai į PLB vadus pirmučiausiai turėtų skubėti ne PLB įstatutų keitinėti, bet tautiniu susipratimu, politiniu sąmoningumu ir asmenybės subrendimu apsišarvuoti, tada ir PLB pirmininkas įstatutai bus geri lietuvių veiklai klestėti.

Dr. Jonas Adomavičius jau prieš kelis metus rašė, kad asmenybės nebrandus žmogus visada ką nors kitą kaltina. Vieni Dievą, kiti artimą, treči priešą, o dar kiti atominį amžių.

Tuo ir baigsiu, nes sena liaudies išmintis sako, kad mažiau žodžių, daugiau prasmės.

P.P. Detroit

ŠVEICARIJOJE

MIRĖ M. ŠAULIENĖ

Tik dabar gauta žinia, kad š.m. birželio 13 d. Lugano, Šveicarijos italiskame Tesino kantone, mirė Mafalda Šaulienė, Lietuvos nepriklausomybės akto signataro, varpininko ir diplomato Dr. Jurgio Šaulio našlė.

Velionė, susilaukusi 83 metų amžiaus, 1933 metais iškėję už dr. J. Šaulio, kuris tuo metu atstovavo Lietuvai Berlyne.

Mafalda Šaulienė buvo gimusi Neapolyje ir Salvatinai pavarde buvo išgarsėjusi Vokietijoje kaip pirmąjį operos dainininkė. Ji ilgus metus dainavo Berlyno ope rose. Taip pat Berlyno visuomenėje Mafalda Salvatinai buvo žinoma asmenybė ir kviečiama į diplomatinis priėmimus. Per vieną tokį priėmimą

J. GRAUDA

Tradicija

Faktai byloja ir nieko prieš faktus nepadarysi. Faktai byloja taip: lietuviai mėgsta giedoti Lietuvos himną.

Kažin kurioje Montrealio parodoje etninės grupės turėjo savo standus. Išstatė savo etnines vertybes. Tarp jų ir lietuviai. Lietuviai garsinosi savo etninėmis vertybėmis. Ir, pagavę tam tikrą progą, sugiedoją Lietuvos Himną.

Nuvyko čiuurioniečiai į Bogotą. Dainavo, žavėjo kolumbiečius. O tam tikrai progai atėjus Lietuvos himną sugiedoją....

Gal būtų lietuviai galvoja, kad Lietuvos Himnas yra etninė vertybė?

Visai kitaip galvoja Sovietų Sąjungos atstovės. Jų budrios ausis pasiekė Bogotoje ir Montrealyje sugiedoto Himno garsai.

Ir Montrealyje, ir Bogotoje, Sovietų Sąjungos pareigūnai šoko su karštais protestais -- Kanada ir Kolumbija privalo uždrausti Lietuvos Himno giedojimą!

Mums teko patirti, kad Montrealyje Sovietų Sąjungos atstovybėje veikė šie "dymaršantai", kurie sielojosi Lietuvos Himno išgijimu iš visuomeninės apyvartos: Borisas Mirošničenka, Vladimiras Chorevas ir Andriejus Ignatievas.

-- Kodėl tamstos protestavote prieš Lietuvos Himną? -- buvo klausimas.

Mirošničenka, Chorevas ir Ignatievas pasakė: -- Žinote, taip išeina, kad tenka vertinti šeimos tradicijas, sentimentus, atsiminimus. Kaž kaip brangini tas vertybes, todėl ir gini jas netgi labai griežtais žodžiais.

-- Nelabai suvokiame, -- buvo atsakymas. -- Ar tai jūs turite galvoj, kad Lietuvos himnas etninei lietuviškai grupei yra šeimos tradicija, sentimentas, atsiminimas?

-- Kad ir tamsta nesupranti, -- atsakė Mirošničenka, Chorevas ir Ignatievas. Mes čia kalbame apie mūsų šeimos tradicijas.

-- Visiškai nesuvokiame, -- buvo klausimas. -- Kas bendro tarp jūsų ir etninės lietuvių grupės sentimentų?

-- Tamsta visiškai sapaila. Šeimos tradicijos, brangūs sentimentai tai brangiausias turtas. Pagal mūsų šeimų padavimus mūsų seneliai net su keltu grandė iš granitinio Kudirkos paminklo Lietuvių Tautinės Giesmės tekstą. Grandė naktį. Su baime. Su pavoju. Todėl ir dabar, išgirdę tos Giesmės giedojimą, prisimename savo šeimų tradicijas... Ir...

-- Ir?

-- Ir protestuojame prieš tą tekstą, kurį iš granito mūsų seneliai grandė.

tuometinis Lietuvos karo atstovas Berlyne gen. št. pulk. Kazys Škirpa supažindino Dr. Šaulį su Salvatinai. Iškėję už Lietuvos pasiuntinio, ji iš scenos pasitraukė.

M. Šaulienė turėjo nuosavybę Lugano, Šveicarijoje. Lietuvą okupavus raudonajai armijai, Šauliai apsigyveno toje nuosavybėje. Dr. Šauliui 1948 m. mirus, jis buvo palaidotas netoli Lugano, San Giorgio parapijos kapinėse. Šios parapijos bažnyčia paskelbta paminklinės vertės pastatu. Dr. Jurgio Šaulio palaikai cinkiniame karste įmūryti kapinių uoloje, o užrašai lietuvių ir italų kalbomis žymi, kad čia palaidotas Lietuvos ministras, pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Birželio 15 d. šalia Lietuvos nepriklausomybės akto signataro amžiną atilsį rado ir jo našlė, dainininkė Mafalda Salvatinai.

NAUJAS GYDYTOJAS

Ziuricho universitete valstybinius medicininos kvotimus išlaikė Algimantas Gegeckas, gimęs Šveicarijoje ir visas mokyklas išėjęs Žiuriche.

Algimantas Gegeckas dar studentu būdamas, išitraukė į Šveicarijos lietuvių bendruomenės veiklą ir vienu metu buvo bendruomenės valdybos pirmininkas. Šveicarijos lietuviai, stokoją visuomenininkų prieauglio, tikisi iš jaunojo mediko, kuris šiuo metu ruošia doktoratą, veiklaus bendruomenės veikėjo.

• Emilija Čekienė, KAD JI BŪTŲ GYVA. Išleido Vilties leidykla. Aplankas ir vinjetės puslapiuose -- Pauliaus Jurkaus, Leidinys iliustruotas ir nuotraukomis. 420 psl. Kaina -- 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

PRIESKONINIŲ DARŽOVIŲ GYDOMOJI GALIA

Maistui paskaninti jau nuo senų laikų vartojamos prieskoninės daržovės. Jos turi daug vitaminų, eterinių aliejų, fitoncidų ir kitų aromatinių medžiagų. Be to, čia suminėtuose elementuose yra sukaupta nemaža gydomųjų ypatybių. Prieskoninės daržovės žymiai vertingesnės už pipirus ar lauro lapelius kurie yra kenksmingi, ypač vaikams, o taip pat sergantiems širdies liga, reumatizmu ir nervingiems žmonėms.

Kai kurios prieskoninės daržovės kartu yra ir medingieji augalai. Daugelis prieskoninių daržovių plačiai vartojamos vaistų, parfumerijos ir vynu gamyboje.

Prieskoninių daržovių yra labai daug rūšių. Jos skirstomos į vienmetes ir daugiametes. Vieni prieskoninių daržovių vartojami žali lapai, o kiti džiovinti lapai bei jau ni ūgiai, trečių -- šaknys ir sėklos. Džioviniui sėklos surenkamos sausos, nes drėgnos blogai džiušta, greitai pelyja ir nustoja kvapumo.

SVOGŪNAI -- labiausiai paplitusi prieskoninė daržovė. Be pagrindinių maisto medžiagų, visų veislių svogūnų laisvuose ir ropelėse randa ma vitaminų: B, C, PP, jodo fitoncidų bei organinių rūgščių. Šviežiai sutrintų svogūnų išskiriamų fitoncidų įkvėpimas gydo įvairius plaučių susirgimus, užmuša bakterijas kvėpavimo takuose, o tuo pačiu ypač ra kovos priemonė prieš slogą ir gripą. Svogūnai padeda gydyti skrandžio ir žarnyno susirgimus,

IGNAS ANDRAŠIŪNAS

nedizinterini viduriavimą ir arterosklerozę. Svogūnai pasižymi šlapimą varančiu veikimu ir kartais padeda pašalinti net inkstų akmenis. Be to, jie padeda išsivinti maistą, stiprina skrandžio ir žarnyno veikimą. Todėl žiemą ir ankstyvą pavasarį kai maiste ypač trūksta vitaminų, patariama vartoti daugiau svogūnų, kurių vitaminai ir fitoncidai padeda stiprinti organizmo medžiagų apykaitą ir jo atsparumą ligoms.

ČESNAKAI. Česnakų gydomosios savybės panašios į svogūnų. Aštrus česnakų skonis priklauso nuo eterinių aliejų. Be to, juose yra vitaminų: A, B, C ir fitoncidų. Česnakai žadina apetitą, skatina skrandžio sulčių išsiskyrimą ir žarnyno peristaltiką. Česnakus patariama valgyti kalkėjant arterijoms. Eterinis aliejus žudo askarides ir kitus žarnyno parazitus, naikina rūgimo, puvimo ir įvairių infekcinių vidaus ligų bakterijas, todėl yra gera priemonė, kovojant su vidurių šiltine ir dizinterija. Česnakas stiprina organizmo atsparumą toms ligoms ir pakeičia darbingumą. Česnakai mažina kraujospūdį, nuo jo priklausančius galvos skausmus ir svaigulį. Nuo česnakų sumažėja vėžinių lastelių augimo energija. Veiklosios česnakų medžiagos turi įtakos lytiniais hormonams ir tuo pačiu atjaunina ląsteles ir il-

gina žmogaus gyvenimą.

KRAPAI. Krapuose yra šių gydančiųjų medžiagų: eterinio aliejaus (daugiausiai sėklose -- 2,5 - 4%), vitamino C (135 mg), karotino, flavonoidų, mineralinių druskų. Krapai žadina apetitą, ramina skausmus, spazmas žarnyne, skatina virškinimą, pieno liaukų darbą, tulžies išsiskyrimą, mažina arterinį kraujo spaudimą ir pilvo pūtimą (tin ka mažiems vaikams), laisvina vidurius.

SALIERAI. Salierų šaknys, stiebas ir sėklos turi malonų kvapą. Salierai valgiui teikiagerą skonį ir aromatą. Juose yra angliavandenių mineralinių medžiagų ir įvairių vitaminų.

Salierai yra vaistas nuo reumatizmo, kaulų gėlos, o taip pat stiprina nervus.

PETRAŽOLĖ. Petražolė tai labai vertinga prieskoninė daržovė. Prieskoniams vartojami lapai ir šaknys. Ji turi labai vertingų gydomųjų savybių ir gali pakeisti ne vieną džutę tablečių. Visose petražolių dalyse randama eterinio aliejaus, vitamino A ir ypač daug (iki 250 mg%) vitamino C. Trisdešimtyje gramų petražolės lapų yra tiek vitamino C, kiek jo reikia vienam žmogui per parą. Yra petražolėje ir geležies bei kitų organizmui svarbių medžiagų. Petražolės pasižymi jėgas atstatančiomis savybėmis, padeda išgydyti šlapimo pūslės bei inkstų uždegimus, inkstų akmenis, virškinimo sutrikimus ir pašalinti vandenį sergant vandenlige.

ČIOBRELIŠ. Tai nuo senų laikų gerai žinomas prieskoninis ir vaistinis augalas. Jį, kaip medingą augalą labai vertina bitininkai. Čiobrelis turi malonų kvapą. Jo lapai ir šakelės valgiui suteikia aštrų, gaivinantį skonį. Dedamas į dešras, įvairius padažus, pupelių ir žirnių sriubas. Iš čiobrelių gaminama ir arbata. Čiobrelis yra vasarinis ir žieminis.

KMYNAI. Kmyną kaip prieskonį, žmonės vartoja nuo priešistorinių laikų. Kmynai pagerina maisto produktų skonį, ramina vidurių skausmus, skatina virškinimą nes jų sėklose yra eterinio aliejaus (3-7%) ir rauginių medžiagų. Kmynų sėklos vartojamos esant diegliams skrandyje ir žarnyne, pučiant vidurius ar jiems užkietėjus, žadina apetitą, gerina tulžies darbą, mažina puvimo ir rūgimo procesus žarnyne, maitinančioms motinoms didina pieno išsiskyrimą.

KALENDRA. Kalendros sunokusios ir padžiovintos sėklos vartojamos gaminant dešras, pyragaičius, meduolius,

likerius ir kt. Lapeliai tinka salotoms ir sriuboms. Tenka apgalvoti, kad mūsų šeiminių kės dažnai užmiršta ši daržovė. Ji yra tinkamas prieskonis duonai, mėsos gaminams, marinatams, sūriui, alui. Dabar ji, kaip vaistinis augalas, yra įtraukta į daugelio šalių oficialius farmacininkų vadovus (farmakopėjas). Pagrindinė veiklioji medžiaga kalendros sėklose yra eterinis aliejus, nuo kurio ji turi savotišką kvapą. Kalendros sėklos vartojamos nuo skrandžio ir žarnyno sutrikimų, vidurių pūtimo, užkietėjimo, jos gerina tulžies darbą. Kalendra, kaip prieskonis, žadina apetitą ir stiprina virškinimą.

MAIRŪNAS. Jis plačiai vartojamas konservų ir dešrų gamyboje. Mairūnas dedamas į kepenines dešras, salotas, padažus, sriubas ir kt. patiekalų prieskonius. Mairūno lapai ir žiedai vartojami medicinoje. Bitininkai jį vertina kaip medingąjį augalą, kurį antroje vasaros pusėje labai lanko bitės ir surenka daug nektaro.

BAZILIKAS. Baziliko lapai vartojami žali ir džiovinti. Susmulkinę lapeliai dedami į salotas, sriubas, padažus, į mėsos, žuvies ir daržovių valgius. Baziliko arbata geriama sergant skrandžio kataru ir nervų ligomis. Bazilikas turi labai malonų kvapą, primenantį lauro lapelius. Todėl dedamas gaminant pamidorų konservus, tyres, vartojamas kvėpalų gamyboje.

Neišminginta būtų tikėti, kad prieskoninių daržovių veikimo galia sugeba pašalinti iš žmogaus organizmo visus nepageidaujamus reiškinis. Prieskoninių daržovių gydomosios savybės sudaro žmogaus kūne tinkamas sąlygas, kad pats organizmas jų įtakoje sugeba sėkmingai nugalėti besitelkiančių ligų pradus. Visos prieskoninių daržovių gydomosios savybės gali žmogaus kūne turėti efektinę galią tik tada, kai žmogaus mitybos procese yra išbalansuotas baltymų ir riebalų santykis, o svarbiausia kai maitinimosi metode yra išlaikyta prieskoninių daržovių vartojimo lygsvara.

Žmogaus vidaus pajautimas, gilus protas ir šaltai išmintis ilgame prieskoninių daržovių sąrašė gali surasti paslėptą raktą, kurio pagalba savo kūnepasireiškiančias kliūtis gali pašalinti ir tuo būdu prisidėti, kad brangi žmogaus sveikata būtų išlaikyta ir apsaugota.

Žinant prieskoninių augalų veikimą, galima parinkti maistui tokius augalus, kurie veikėtų organizmą norima kryptimi. Bet nesaikingas prieskoninių vartojimas gali pakenkti. Į tai ypač reikėtų atsižvelgti sergantiems širdies inkstų ligomis arba turintiems sumažintą kraujo spaudimą.

DAR ŽVILGSNIS Į DAINŲ ŠVENTĘ

Ketvirtoji Dainų Šventė, įvykusi liepos 4 d. Chicagoje, kaip ir ankstyvesnės į praeitį nuėjusios, pasiliks svarbi ir atmintina, kaip mūsų tautiniai kultūrinės apraiškos bei patriotinių jausmų akivaizdus pademonstravimas. Kas joje dalyvavo, visi su dideliu pasigėrėjimu programos klausėsi ir kartu džiaugėsi, kad išėvijoje dar nepraradome tautinio entuziazmo tokias masines Dainų Šventes surengti.

Jau skaitėme spaudoje vienokių ir kitokių pasisakymų, įvertinimų, bet tebūna leista ir man šitą nuo savęs pridėti, gal geriau pasakius, apdairios žvilgsnį pakartoti, ką mačiau Dainų Šventėje. Nuoširdus žvilgsnis į kitų veiksmus padeda ir darbų atlikėjams kritiškiau savo darbus vertinti, kad ateityje turėtų mažiau trūkumų siekiant koki tikslą.

Pradėkime nuo estrados dekoravimo, kuri atliko dail. A. Valeška. Jos šoninėse pusėse stiebesi įvairiaspalviai stulpai su Vilniaus verbomis, o priekinėje plokštumoje buvo išringuota stilizuotos tulpės ir medžių šakelės supaukšteliais. Kombinacija patraukli, bet tas išradinėjimas su visais išraiškimais priminė kiek Lotynų Amerikos meniškąjį skonį (gal ir Meksikos), bet gal ne skolinį. Tačiau tokia naujovė ir originalumu visi gėrėjomės.

Tiek viduje ir tiek International Amphiteatro pastato išorėje buvo pasigesta mūsų trispalvės vėliavų iškabinimo. Seniau lengviau buvo susirandamos visos durys įeiti, kai iš tolo plėvesavo vėliavos.

Nemalonų išpūdi darė matant parterėje (salės plote) nemažai tuščių kėdžių eilių ir ne vienas šimtas tokių šalutinėse balkonų pusėse ir aukštumoje. Kaip tai įvyko ne-

teko sužinoti. Kėlė nuostabą toli -- balkone sėdintieji meno veteranai prof. Adomas Varnas su žmona ir kiti, tuo tarpu kai matėsi tiek tuščių ir gerų vietų, pamaniau kad jie galėjo būti sodinami pagarbėse vietose, tegu ir pigiau būtų bilietus pirkę. Juk neviskas pinigų perkama. O kita vertus dera nerafinuotai pagerbti ir jaunajai kartai pavyzdžiui pristatyti mūsų tautai nusipelnčius tokius tautos veteranus.

Šis tas pasakytina ir dėl parinktų dainų repertuaro: pasigesta linksmesnių, gyvesnių ar tranquesnių, o taip pat ir melodingesnių. Daugumoje žiūrovai buvo prisnūdę, nerodė reikiamo dėmesio dainai jos liūdnokais ringavimais. Bet gi, kai pasirodė dirigentas Br. Budriūnas su savo kantata "Lietuvos šviesos keliu", tuoj visi ligi vieno gyviau sužiburo ir idėmiai dainos garso ir žodžių klausė, o jos baigmėje audringai plojo ir išsukiojė privertė nors dalį dar jos pakartoti, kas ir buvo padaryta. Reiškia, ženklas buvo ko minia pageidauja, o taip buvo pademonstruotas gyvas įrodymas, kad daugiau padirbėjus galima brandesnių vaisių susilaukti.

Beje, šioji Dainų Šventė, atrodo, galėjo apseiti su keleta miklesnių dirigentų: Br. Budriūnu, F. Strolia ir dar kokių kitų, žinoma, įskaitant ir patį vyriausią Dainos Šventės "bosą" muz. Petrą Armoną.

Šiaip ši IV Dainų Šventė atliko savo gražią paskirtį, herojišką kultūrinį žygį.

J. Bubelis

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAUS Premija \$500.00

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1971 metų rugsėjo 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapvvardžiu. Tas pats slapvvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikraja pavarde, adresu ir telefono numeru. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkursas skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš penkių asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO -- GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA
IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS NEW HAVENE

Birželio mėnuo, mūsų tautos istorijoje, liks didžioji reikšmės ir svarbių įvykių mėnesiu. To mėnesio viduryje prasidėjo istorijoje negirdėtas mūsų tautos naikinimas -- didieji trėmimai į Sibirą. Taip pat mūsų tautos sukilimas prieš tironus -- komunistus. Tie įvykiai buvo prieš trisdešimt metų, bet tur būt veik visi, mes juos taip skaudžiai išgyvename ir matome, lyg jie vyktų šiandien.

New Haven lietuvių bendruomenė, tą baisų birželį paminėjo š.m. birželio 20 d. iškilmingom pamaldom bažnyčioje. Prie paminklinio kryžiaus, kuris buvo pastatytas lygiai prieš dešimt metų, buvo padėta gėlių puokštė ir kalbas pasakė: angliškai vietos lietuvių parapijos klebonas kun. Zanevičius, o lietuviškai stud. Gita Merkevičiūtė.

Po to sekė minėjimas salėje. Minėjimą pradėjo Liet. Bendr. New Haven apylinkės pirm. A. Gruzdis primindamas, kad šis minėjimas turi trejų prasmę. 1) 30 metų trėmimų į Sibirą suaktis, 2) 30 metų tautos sukilimo prieš komunizmą suaktis ir 3) 10-tis

paminklinio kryžiaus, kuris buvo pastatytas žuvusiems Sibire tremtiniams ir kritusiems kovoję už Lietuvos laisvę prisiminti. Susikaupimu pagerbti paminklinio kryžiaus mirusieji fundatoriai (iš virš 200 aukotojų per 10-tį mirė 41).

Pagrindinę kalbą pasakė LB Conn. apygardos pirm. Vilius Bražėnas. Didžioji kalbos mintis buvo, kad mūsų auka lietuviškam darbui niekad nebus perdidelė, palyginus su tais kankiniais žuvusiais prieš trisdešimt metų ir dabartiniams drąsuoliais, kaip Simas Kudirka, Brazinskas ar Simokačiai. Kvietė visus į lietuvišką darbą. Liet. bendr. pirm. A. Gruzdis padėjo kalbėti už puikias mintis ir pranešė, kad Conn. lietuviai netenka gero, mielo lietuvių veikėjo, kuris kraustosi gyventi į Floridą. P. Vilius Bražėnas ir jo žmona Eda yra reti lietuviai, kurių jau dabar mes pasigendame. Vietoje dovanos p.p. Bražėnams, paaukota Tautos Fondui 20 dol. o p. Lipčienė prisegė p. Bražėnui dvi rožes, kurios buvo skirtos jiems abiems.

Salėje buvo prisirinkę

gana daug vietos lietuvių, taip pat ir iš aplinkinių kolonijų Bridgeport, Middlebury, Bostono, Waterbury Sibiro tremtinė P. Bagdonienė.

Visus skaniai pavaišino mielos šeimininkės ponios: A. Plečkaitienė, A. Birknaitienė, M. Merkevičienė ir N. Nalkienė. Joms daug padėjo p. M. Jokūbaitis.

Visiems pasisotinus buvo parodytas spalvotas garsinis filmas "Paminklinis kryžius" kurį susuko p. J. Jasiukonis.

Pabaigai surinkta aukų 101 dol 23 ct. ir kryžiaus projektuotojas dailininkas a.a. Kazys Jautzius įrašytas į Lietuvių Fondą.

V. Gr.

MINĖJO 20 METŲ SUKAKTĮ

Š.m. liepos mėn. 9-11 d. Cape Cod, skautininkų Nenortų vasarvietėje, Bostono Senųjų Lapinų skautų vyčių būrelis paminėjo savo veikos dvidešimties metų sukaktį.

Į šią šventę buvo sukviešti visi iki šiol buvę būrelio nariai su šeimomis. Suvažiavo virš trisdešimties asmenų ir gražiam orui esant, linksmai praleido savaitgalį ir atnaujino gal kiek ir pasenusias pažintis.

Iš toliausiai atvažiuovę būrelio nariai evangelikų kun. A. Žilinskas su žmona iš Toronto, R. Tamošiūnas su žmona ir vaikais iš Rochesterio, W. Mikaitis ir V. Strolia iš New Jersey, Algirdas Banys su žmona iš New Hampshire.

Senųjų Lapinų būrelio sueiga įvyko šeštadienį, kurioje dalyvavo šešiolika būrelio narių. Jos metu į vyresniškumo laipsnius buvo pakelti kun. Algimantas Žilinskas, Algimantas Kriščiūnas ir Vitas Kurapka. Broliai Ramūnai Kalvaičiai po dešimties darbo metų su būreliu buvo prisegta sidabrinė lapės galva, o būrelio ikūrėjui Algirdui Baniui įteiktas akmens kirvis.

Iškilmingas minėjimas buvo prarastas vakare atvirame ore vėžių vakariene metu. Apie būrelio veiklą laikė dvidešimties metų kalbėjo s. Kostas Nenortas. Minėjime dalyvavo ir Senuosius Lapinus sveikino LSB Vyriausias Skautininkas v.s. Petras Molis su skautininke ir

Clevelandiečiai ps. Milda Jokūbaitytė ir Jonas Sandargai š.m. birželio 12 d. sukūrė lietuvišką šeimą. Moterystės sakramentą suteikė kun. J. Vaišnys, atvykęs iš Chicago. Sutuoktinių liudininkais buvo netik gausūs būsio pabrolių ir pamergių, bet taip pat ir Clevelando lietuviška visuomenė. Nuotraukoje iš kairės: R. Kubiliūnaitė, S. Misevičienė, R. Jokūbaitytė, G. Motiejūnas, Milda ir Jonas Sandargai, V. Ramūnaitė, D. Juodėnaitė, M. Gruzdytė ir A. Jucaitienė. Antroje eilėje pabroliai: A. Rukšėnas, T. Misevičius, D. Sandargas, Dr. B. Grigaliūnas, P. Stungys ir A. Jucaitis.

Talio nuotrauka

GYVENANAMŲJŲ PATALPŲ STATYBA UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Pernai, spalio 5-10 d. Maskvoje vyko trečiasis statybininkų seminaras. Tai buvo tam tikros reikšmės tarptautinė statybininkų konferencija, kurią organizavo Europos statybinis komitetas (Economic Commission for Europe's Committee on Housing, Building and Planning). Sovietų Rusijos vyriausybė pakvietė Europos statybinį komitetą parinkti tam trečiam seminarui vietą Maskvoje. Jungtinės Amerikos Valstybės, kaip šio komiteto narys, dalyvavo seminare, atstovaujamos penkių asmenų delegacijos. Seminaro delegatai lankė statybinės pra-

monės ir statybos vietas Maskvoje, Krimo kurorte Soči, ir Vilniuje. Tie trys miestai buvo parinkti, kaip tipiškausi tarybinės statybinės technikos pavyzdžiai.

Iš seminario grįžusi amerikiečių delegacija patiekė šį oficialųjį, griežtoką, raportą, kurį duodame atskirais, plačiai auditorijai įdomiais fragmentais.

Pagal amerikinių gyvenamosios patalpos standartą, pažymį raportas, vidutinis sovietų pilietis tebegyvena lūšnose, nes bausis patalpų trūkumas vis negali patenkinti paklausos. SSSR stato, pagal patiektus davinius 2,5 milijono vienetų per metus, tačiau to neužtenka. Kai kurie gyvenamųjų sričių rajonai jaučia gyvenamųjų patalpų stoką nuo revoliucijos laikų. Antrasis pasaulinis karas nusiaubė dalį valstybės ir dar labiau prisidėjo prie patalpų trūkumo.

Dabar Sovietų Sąjungoje auga daugiaaukščiai namai. Labai dažnai tie namai statomi iš pre-fabrikatų, tai yra iš tam tikrų sienų plokščių, kurios gamina mosios statybos industrijose. Tačiau skuba ir techniškojo patyrimo stoka labai slegia statybos kvalifikaciją. Kokybės nežiūrima dėl kiekybės. Nenuostabu, kad niekas negalvoja apie tinkamą ventiliaciją, apšvietimą, niekas nekalba apie garą, vonios patalpas, ir kt. Nežinomas dar yra patalpų šildymas, šilto šalto vandens tankai, etc.

Beveik nėra kokybės kontrolės. Patalpa skubiai atiduodama naudojimui, tuo tarpu tokia patalpa Amerikoje būtų skaitoma nepaaukštai gyvenimui. Statyboje nėra modernių statybos įrankių. Darbininkų saugumo klausimas neegzistuoja. Beveik niekas nežino apie šalms (hard hats), apsauginius akinius, pirštines, specialius batus. Statybos atramos (scaffolding) gresia nelaimėmis. Moteris matomos visur. Jos dirba sunkiausius darbus. Amerikos delegatai matė moteris, dirbančias sunkiuosius cemento darbus. Neatidumas toks didelis, kad delegatai matė, kaip dažomas surūdijęs metalas, be pastangos jį pakeisti, arba nušveisti rūdis. Sienų plokštės, kaip tai-

syklė, niekad nesueina sandariai ir blogo standarto gaminyms reikalauja papildomų suderinimų. Tai labai apsunkina sienų surinkimą į visumą.

Iš pasikalbėjimų statybos vietose, delegatai suprato, kad apie daugelį komforto detalių, statybininkai neturi nuovokos. Skuba ir kiekybė yra didžiausios statybos vadyklai.

Tiktai keletą pastatų, kurie skirti specialioms vyriausybės tikslams, delegatai pripažino pastatytus gerai ir saugiai. Eilinės gyvenamosios patalpos sugrūdžiamos masėmis, kur monotoniška ir labirintiška klaidumas tampa neišvengiamais palydovais. Terenos klausimo delegatai nepastebėjo. Tie patys projektai statomi visai skirtingose terenose.

Visi sovietų statybos defektai, padarę išvadą delegatai, yra, ir negali būti pašalinti, dėl to, kad statybos sektoriuje, kaip ir kitur sovietijoje, nėra konkurencijos. Valstybė gamina statybines medžiagas, apmoka statybos procesą ir parenka statybinius sklypus.

Toks yra sutrumpintas ir nedetalizuotas Amerikos delegatų raportas.

PRANEŠĖJAS

Lietuvių žurnalistų Sąjungos biuletenis. Redaguoja Vyt. Alant, 8897 Rabindale, Detroit Mich. 48239. Šiame numeryje rašoma apie trečiąją LŽS konferenciją, spausdinama ekonominės anketos rezultatai ir smulkus pranešimas apie CV veiklą.

* PRANEŠĖJAS Nr. 6. Lietuvių žurnalistų Sąjungos biuletenis. Redaguoja Vyt. Alant, 8897 Rabindale, Detroit Mich. 48239. Šiame numeryje rašoma apie trečiąją LŽS konferenciją, spausdinama ekonominės anketos rezultatai ir smulkus pranešimas apie CV veiklą.

Skaitykite ir platinkite DIRVĄ

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Simo Kudirkos tragedija.	
160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA. 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, Kietais viršeliais, 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo, 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš.	\$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje.	
216 psl.	\$3.00

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. SIMAS	\$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA	\$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ	\$.....
..... egz. AGONIJA	\$.....
..... egz. REZISTENCIJA	\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO	\$.....

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

adresas: (namo numeris ir gatvė)

adresas: (miestas ir valstybė, zip Nr.)

Senieji Lapinai: priekyje iš kairės: Rimvydas Tamošiūnas, Verneris Mikaitis, Vytautas Dilba, Česlovas Kiliulis, Ramūnas Kalvaitis, Bronius Banaitis. Stovi: Algimantas Žilinskas, Vytas Kurapka, Vincas Šnipas, Gintaras Čepas ir Romas Bričkus.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ABITURIENTŲ DĖMESIUI

Visi šiais metais baigę gimnaziją abiturientai - abiturientės maloniai prašomi paskambinti vienam iš sekančių: R. Butkutei 932-9944; R. Jasinevičiūtei 932-6788; A. ir I. Raulinaičiams 382-5037 arba V. Žagarskui 261-6420 ir suteikti apie savo žinias bei fotografiją. Tai reikalinga dėl abiturientų pristatymo lietuvių visuomenei.

• ANTHONY J. GAROFOLI, Clevelando miesto tarybos pirmininkas, kandidatuoja į demokratų sąrašą į Clevelando burmistrus, atidarė savo rinkiminę kampaniją štabą 1512 Euclid Ave. (tel. 771-2450) ir visus mielai kviečia užėiti ir pasiimti rinkiminę propagandinę literatūrą bei automobiliams stiklerius. Jis taip pat kreipiasi į savanorius talkininkus, kurie sutiktų įsijungti į rinkiminę kampaniją, susisiekti asmeniškai ar telefonu su štabu.

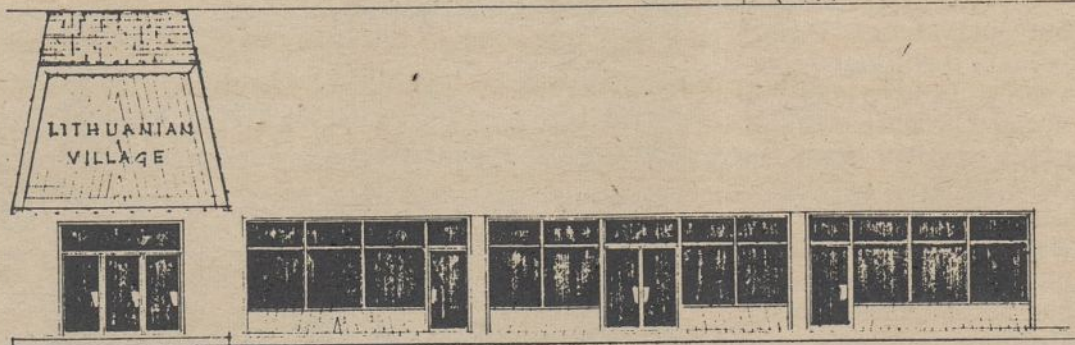
• INŽ. E. JARAŠIŪNAS, Rūtos bendrovės prezidentas, lankydamsis Clevelande buvo užėjęs į Dirvą ir paliko auką 20 dolerių. Už parą spaudai nuosirdžiai dėkojame.

• VINCUI KIZLAIČIUI, Dirvos foto laboratorijos vedėjui, išvykus atostogų, fotografavimu darbuose Dirvai mielai suteikė Jonas Palukaitis, Galindos spaustuovės Clevelande savininkas.

• DR. JONAS IR ALDONA SANDARGAI su Ona Jokūbaitiene ir jos dukra Rūta automobiliu išvažiavo trejetai savaičių į Floridą. Ta proga viešės pas jaunavedžius, Joną Sandargą ir Mildą Jokubaičių dukterį, kurie apsigyvenę Floridoje, Clermont, prie Orlando.

• STEFANIJA DOUVAN (Čiurlionytė), SLA 14 kuopos narė, prašo savo draugų aplankyti ją Whitecliff Manor Nursing namuose, 12507 Cedar Road, Cleveland Heights.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Lithuanian Village statomų namų fasadas.

NAUJŲ LIETUVIŲ NAMŲ REIKALU

Su pasigėrėjimu skaičiau Dirvos nr. 52-me straipsnį "Nuosavoje Pastogėje" -- kokių entuziazmu rengiami Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje, kaip prie finansavimo, rėmimo jungiasi net profesionalai, ypatingai lietuviai gydytojai.

Chicagoje, tų Tautinių Namų įsigijimu susirūpinus tik viena srovė -- tautininkai. Ten yra jau ir kitų srovių namų, bet matomai permaža.

Pas mus Clevelande dabar pirmiausioje eilėje stovi reikalingas pastatymo bendrų visiems lietuviams NAMŲ. Lietuvių daugumai persikėlus į rytus, East 185-tą gatvę, o sename centre Lietuvių Namui likus benaudžiu, naujų Namų pasi-

statymas pasidarė neatidėliotinas. Lietuvių Namui sklypas jau nupirtas, prie kampo Kewanee Ave., visiems prieinamoje vietoje.

Pats gyvenimas diktuoja naujų Lietuvių Namų reikalingumą. Nuo

to nepabėgsime, ar nepritartume, ar atidėliotume.

Taigi, stokim į darbą -- į talką toms organizacijoms kurios taprojektą vykdo.

Naujų Lietuvių Namų finansavimu rūpinasi sena organizacija Amerikos Lietuvių Piliečių Klub-

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą -- kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior -- (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams -- 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

bas, senosios Lietuvių Salės Bendrovės ilgamečiai nariai ir jau jaunesnės kartos atvykusių, kartu su ankstyvaisiais, įkurta Lithuanian Village, Inc., bendrovė. Oreikalas, betgi, privalėtų būti vykdomas visų: organizacijų ir pavienių.

Svarbiausia pusė, kaip visiems aišku, yra sukėlimas reikalingų finansų pastatydinimui moderniškiems laikams reikalingų Lietuvių Namų.

Su Naujų Namų projektu jau yra supažindinti veik visi Clevelando lietuviai neseniai išsietinėta literatūra.

Sekmadienį, rugp. 8 d. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas rengia savo tradicinę metinę geguž-

nę žinomame Sv. Juozapo parke Lietuvių Namų naudai. Ten dalyvaujant turės progą plačiau susipažinti su naujos statybos projektu.

Geistina matyti prieto lietuviams labai reikalingo savo kultūrinio centro pastatymo su stambesniais įnašais prisijungiančius mūsų daktarus ir kitus profesionalus. Tai bus jiems gyvas paminklas. Jų vardai - pavardės bus įrašyti garbingoje vietoje pastatytoje Lietuvių Namuose.

Miela bus matyti ir pasidžiaugti kai virš Lietuvių Namo stogo pasirodys lietuviams pažįstamas statybos baigimo vainikas!

K. S. Karpis

1. KAS RŪPINASI NAUJŲ NAMŲ STATYBAI LĖŠŲ TELKIMU?

Lithuanian Village bendrovė sudarė Finansų Komisiją, į kurią įeina Lithuanian Village b-vės direktoriai, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas vadovybė ir asmenys iš visų Clevelando lietuvių organizacijų bei visuomenės sluoksnių.

2. KIEK KAINUOS NAUJŲ NAMŲ STATYBA?

Naujieji namai bus visų Clevelando lietuvių kultūrinio, visuomeninio ir socialinio veikimo centras. Tokio centro statybai reikia apie \$275,000.

3. KIEK NUMATOMA IŠLEISTI NAUJŲ AKCIJŲ?

Naujųjų namų statybai yra nutarta išleisti 12,000 akcijų. Vienos akcijos kaina \$27.00.

4. KOKIAS TEISES TURI AKCININKAS?

Akcininkas yra tikrasis naujųjų namų šeimininkas. Jis turi teisę balsuoti, būti renkamas į direktorių tarybą ar kontrolės komisiją, turti bendrovės klausimus ir balsavimo keliu juos spręsti. Akcininkas už kiekvieną įsigytą akciją gauna vieną sprendžiamą balsą.

5. KAIP NAUJIEJI NAMAI BUS ADMINISTRUOJAMI?

Naujieji namai bus Lithuanian Village bendrovės nuosavybė, o jų administravimu rūpinsis akcininkai per jų rinktą direktorių tarybą ir kontrolės komisiją.

6. KOKIOS NUMATOMOS PAJAMOS LIETUVIŲ NAMŲ IŠLAIKYMUI?

Naujieji namai bus administruojami taip, kad nešytų pelną. Pajamos numatomos iš moderniai įrengto klubo, valgyklos, salės bei kitų patalpų nuomos.

7. AR BUS MOKAMAS AKCININKAMS DIVIDENDAS?

Taip. Lietuvių namų išlaikymas apskaičiuojamas tik ekonominiu principu. Kiek ir kaip tas dividendas bus mokamas, tai spės patys akcininkai metiniame bendrovės susirinkime.

8. AR BUS GALIMA AKCIJAS ĮSIGYTI IŠSIMOKĖTINAI?

Taip, galima. Prašom kreiptis į Lithuanian Village b-vės direktorių ar Finansų Komisiją.

9. AR BUS GALIMA PARDUOTI ĮSIGYTAS AKCIJAS?

Bendrovė yra įsteigusi akcijų fondą ir, akcininkui patekus į sunkią ekonominę padėtį, bus stengiamasi šio fondo lėšomis akcijas atpirkti.

10. AR NUMATOMA ATŽYMĖTI STAMBUOSIUS AKCININKUS BEI STATYBOS RĖMĖJUS?

Kiekvieno akcininko vardas bus įamžintas bendroje naujųjų namų statybos rėmėjų knygoje. Rėmėjai, kurie įsigys akcijų už \$500 iki \$1000 bus įamžinti bronzos lentoje, kurie įsigys akcijų už \$1000 iki \$2500 bus įamžinti sidabro lentoje, kurie įsigys už \$2500 ar daugiau bus įamžinti aukso lentoje. Naujųjų namų fundatoriais laikomi tie asmenys ar šeimos, kurių lėšomis bus įrengta seklėja, salė ar kiti kambariai. Tos patalpos bus pavadintos fundatorių vardais ir jose įrengtos atitinkamos paminklinės lentos.

11. KOKS YRA DABAR LITHUANIAN VILLAGE BENDROVĖS TURTAS?

Lithuanian Village nupirko naujesiems namams sklypą Kewanee ir E. 185 St., už kurį sumokėjo grynais pinigais \$54,000. La Salle pastatas yra bendrovės nuosavybė, kurio vertė yra apie \$110,000. Bendrovė taip pat turi 330 akcijų senosios Lietuvių salės bendrovės, kurių vertė apytikriai yra \$3,300. Už La Salle pastatą dar yra \$60,000 skolos.

12. AR GALIMA LA SALLE PASTATĄ PARDUOTI IR GAUTĄ KAPITALĄ PANAUDOTI NAUJŲ NAMŲ STATYBAI?

Suprantama, kad būtų labai tikslu tai padaryti, kai tik naujų namų statyba bus pradėta. Bendrovės direktoriai jau yra padarę nutarimą La Salle pastatą parduoti.

13. KADA IR KUR BUS GALIMA ĮSIGYTI AKCIJAS?

Statybos Finansų Komisija, vajui prasidėjus, spaudoje ir per radiją paskelbs, kur bus galima įsigyti akcijas. Taip pat Finansų Komisijos nariai stengsis kontaktuoti kiekvieną lietuvių ir paraginti įsigyti akcijų. Apskritai visais naujųjų lietuvių namų statybos ir akcijų įsigijimo reikalais prašome informuotis pas šiuo asmenis:

1. J. Stempuzis, Lithuanian Village Inc. pirmininkas, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121. Telef.: 382-9268.
2. Z. Dučmanas, Lithuanian Village Inc. vicepirmininkas, 6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Tel.: 391-1143.
3. St. Mačys, Lithuanian Village Inc. vicepirmininkas, 1026 Dillewood Rd., Cleveland, Ohio 44119. Tel.: 481-4504.
4. V. Vinclovas, 1903 Sunset Dr. Tel. 261-1794.
5. Pr. Stempuzis, 18720 Neff Rd. Tel. 486-6055.
6. Inž. R. Kudukis, 380 Balmoral Dr. Tel. 486-5865.
7. L. Staškūnas, 1681 Beverly Hills. Tel. 481-2216.
8. J. Malskis, 17904 Ingleside. Tel. 486-9165.
9. J. Apanavičius.
10. E. Samas. Tel.: 751-6893.
11. J. Švarcas. Tel. 944-2179.
12. S. Lukas. Tel. 486-4010.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kviečiame į Korp! Neo-Lithuania stovyklą

Artėja stovyklavimo laikas. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, kiekvienas neolituanas stengiasi savo asmeninį laiką taip susitvarkyti, kad galėtų pastovyklauti, stovyklavimo metui atėjus. Lietuviškam jaunimui nėra reikalo daug aiškinti apie stovyklų reikšmę: ją seniai visi žino ir iš patyrimo gali pasakyti, kad stovyklavimas duoda labai daug daug naujos lietuvių išlaikyti. To mes ir visos jaunimo organizacijos siekia me. Tad norint lietuvišką sąmonę stiprinti, reikia kiekvienam organizacijos nariui stovyklose pabūvoti.

Korp! Neo-Lithuania šiais metais stovyklą ruošia Dainavoje. Smagu bus visiems, tiek fiksams-juniorams ir seniorams, tiek filisteriams ir kitiems artimiesiems lietuviškoje pastogėje ir jos aplinkoje būvoti ir jausti savųjų artumą.

Šių metų Neo-Lithuania stovyklos vadovybę

sudaro: filist. inž. J. Jurkūnas -- stovyklos vadovas; sen. Virgilijus Krupauskas -- vadovo pavaduotojas; sen. Jurgis Lendraitis -- vyrų vadovas; filist. Živilė Mosteikienė -- merginų vadovė; filist. Audronė Simonaitytė -- vakarojimų progr. vadovė, jun. R. Maurukas -- sporto vadovas; sen. Julija Kasniūnienė -- junioryų mągstis ir filist. Bronius Kasakaitis -- administratorius.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet sudaryta įvairi stovyklos programa. Be eilės paskaitų ir kitos dienos programos, stovykloje įvyks ir golfo turnyras, nes šiuo metu korporantų golfininkų skaičius yra jau didokas ir šis sveikas bei populiarus sportas visiems lengvai preieinamas.

Stovykloje paskaitas skaitys: Tėvas Kubilius, dr. L. Kriaučiūnas, filisteriai: A. Stelmokas, J. Gruzdis, R. Mulokas, A. Vaitekaitis, E. Modestas ir V. Kasniūnas, jr.

Stovyklinį gyvenimą labai patvairina "Naktibalda", neolituano stovyklos laikraštėlis. Ši vardą "Naktibalda"

prieš tryliką metų yra parinkę Arūnas Gasparaitis ir Kęstutis Gaidžiūnas. Jis labai tinka neolituano laikraštėliui nes jis daugiausia spausdinamas nakties metu, kad rytą visos "naujiešnos" ir rimtoji mintis visus pasitiktų prie pusryčių stalo. Šių metų "Naktibaldos" redakciją sudaro: Daiva Vaitkevičiūtė, Audronė Pavilčiūtė, Algis Regis, Romas Česas ir Vytautas Paukštys.

Tai maždaug tiek iš pasirodymo stovyklai.

Korporacijos suvažiavimas įvyks ten pat. Jo programa bus skelbiama spaudoje. Kiekvieno korporanto pareiga yra suvažiavime dalyvauti ir pareikšti savo sugestijas dėl Korporacijos veiklos. Suvažiavimo diskusijose ir nutarimuose pasireikš Korporacijos gyvybingumas ir išryškės ateities užsimojimai.

Bus labai malonu stovykloje matyti visus korporantus-es, susitikti su jų šeimomis ir artimaisiais. Laukiame visų --

Jūsų L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania Vyr.
Valdyba

• VLIKŲ SEIMO metu Detroite š.m. gruodžio 4-5 d. numatytas spaudos bei radijo darbuotojų pokalbis su Vliko atstovais. Ryšium su tuo, "Laisvės Žiburio" radijo vedėjas New York R. Kezys pasiūlė įsteigti Radijo Darbuotojų Sąjungą. Kiekvienas RDS narys išpareigotų vienerių metų bėgyje paruošti reportažus, ne vietos pobūdžio, ir juos pasiųsti kitiems nariams magnetofono juostose. Pasiūlymas svarstomas lietuviškų radijo programų vedėjų tarpe.

SPAUDOS IR RADIO DIENA

PLB Valdyba ir šiais metais rengia Bendruomenės-Spaudos-Radijo Dieną, kuri įvyks 1971 m. rugsėjo 18-19 dienomis Tabor Farmoje, Sodus, Michigan.

Susitikimo tikslas, kaip ir ankstyvesnėse dienose -- pabendrauti ir visiems mums rūpimais reikalais pasikalbėti. Bendroji ketvirtosios dienos pokalbio tema: "Išėjimo lietuvių kultūrinis, visuomeninis ir politinis pasireiškimas". Ypačingą dėmesį bus kreipiamas į šio pasireiškimo suderinimą JAV-bėse.

Šalia bendro simpoziumo numatyti ir atskiri seminai radijo ir spaudos darbuotojams. Jie, taupant laiką, vyks lygiagrečiai. Juose norima sudaryti progos specialistams išsikalbėti jiems rūpimais klausimais.

Radijo ir Spaudos darbuotojai prašomi iš anksto pranešti ar tų seminarų pageidauja, ar žada juose dalyvauti ir kokie klausimai turėtų būti jų darbotvarkėje keliami. Laukiama sugestijų bei konkrečių pasiūlymų ir dėl pagrindinės šio susitikimo temos.

Oficiali sutikimo pradžia -- rugsėjo 18 d., 1 val. p. p., pabaiga -- rugsėjo 19 d. p. kare.

Apie savo dalyvavimą pranešti iki 1971 rugsėjo 1 d. -- duomenys reikalingi nakvynių ir maitinimo reikalams tvarkyti. Sugestijų

Kanados lietuvių skautų suorganizuota ekskursija lankėsi Anglijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Austrijoje, Vokietijoje ir Liuksemburge. Ekskursijoje dalyvavo 180 asmenų. Nuotraukoje ekskursantai Paryžiaus geležinkelio stoty atvykę iš Londono. Priekyje eina A. Dabrilaitis iš Bostono, V. Kalinauskas iš Toronto ir kt.

dėl programos laukiama iki rugpjūčio 20 d.

Visais Ketvirtosios Bendruomenės -- Spaudos ir Radijo Dienos reikalais, PLB Valdybai pavedus, prašoma rašyti jos vykdo, vicepirmininkui, sekančiu adresu: Dr. Antanas Butkus, 2370 Canterbury Rd., Cleveland, Ohio 44118. Telefonas 216-932-9944.

DR. A. ŠLIŪPAITEI
85 METAI AMŽIAUS

Liepos 26 d. Santa Monikoj, Calif., artimų draugų ir pažįstamų iniciatyva buvo pagerbta dr. Aldona Šliupaitė 85-jo gimtadienio proga. Dr. M. Devenis nuoširdžiai pasveikino suakutvininkę, išskeldamas jos nuopelnus Lietuvai. Dr. A. Bartkaitė priminė dar tuos laikus, kada dr. Aldona Šliupaitė buvo Lietuvos Universiteto Medicinos fakulteto Akusherijos ir ginekologijos katedros asistentė. A. Devenienė padėjo visiems taip gausiai susirinkusiems, kas įrodė, kiek daug draugų daktarė turi.

Sukutvininkė, dėkodama už tokią netikėtą staigmeną, kuri, anot jos žodžių, esanti pirma jos gyvenime, patiekė žiupsnelį prisiminimų iš savo veiklos Lietuvoje ir Amerikoje.

Visiems dalyviams malonu buvo matyti sukutvininkę geroj nuotaikoje ir stiprioje sveikatoje, gražaus amžiaus su laukus.

Ekskursijos viena vadovių s. M. Vasiliausienė Paryžiuje prie Sacre Coeur bažnyčios.

Dirvos atstovas Toronte A. Kuolas, buvęs ekskursijos vienos grupės vadovas, Paryžiuje susitiko su kalbininku Michel Dequeker, kuris susirašinėja su K. Baltromaičiu Kanadoje. Nuotraukoje iš kairės: A. Kuolas, K. Baltromaitis, Michel Dequeker ir B. Abramaitienė.

Stepono ir Valentinos Minkų radijo programos metiniame piknike kur visad būna linksma, nes programa būna įvairi ir suvažiuoja daug žmonių ir šiais metais rugpjūčio 8 d. sekmadienį, Romuvos parke, Brokton, Mass, bus renkama "Miss Lithuania of N.E." Nuo traukoje 1970 metais išrinkta gražuolė Frances Kveselytė priima gėlių puokštę iš M. Ivaškiešės. Atsilankę į pikniką galės laimėti dovanų. Bus įdomi programa. Visus kviečia Steponas ir Valentina Minkai.

PADĖKA

DĖKOJAME VISIEMS, KURIE MUS
PRISIMINĖ MŪSŲ A.A. MOTINOS
ELZBIETOS TERCIJONAITĖS
-- RAMANAUSKIENĖS MIRTIES
VALANDOJE.

SŪNŪS:

VINCAS, KOSTAS, JONAS,

VLADAS IR JUOZAS

Want to Earn
\$20,000

with a

TRAVELMART AND
TRAVEL
TRAILER CENTER

We have available now in
Hartland County a new
business

OPPORTUNITY FEATURING:
• Travelmart store
• Overnight travel trailer sites
For information on this location
call NOW!

Mr. Robert Anthony
313-843-4200

days or evenings
West of Woodward
or downriver

Mr. J. Oliver
East of Woodward
and northern suburbs

day 313-872-8100
evenings 313-543-0167
(54-58)

Su ekskursantais keliauo ir tautinių šokių grupės Gintaro Šokėjai. Nuotraukoje grupės vadovas ps. J. Karesiejus Šv. Morkaus aikštėje Venecijoje lesina balandžius. V. Bacevičiaus nuotraukos